

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.
Postatakarékpénztári csekk számla: 43.916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

Evangeliumi kötelelességteljesítés

Révész Imre püspök megnyitó beszéde a Kollégium 1942 május hó 21-én tartott Baltazár—Amerikai emlékünnepején.

Holnap lesz húsz esztendeje, hogy az észak-amerikai Unióba tett első adománygyűjtő körútját megkezdendő, az Újvilágban partra szállott a debreceni Kollégiumnak minden időkre szólón egyik leg-hűségesebb és leghálásabb diákja: Baltazár Dezső püspök. Ez a kétévtizedes határkő ma a szokottnál is ünnepibb jelleget ad és megilletődöttebb hangulatot biztosít a mi évről-évre megújuló emlékezésünk számára.

E húsz esztendő alatt a trianoni magyar nemzedék jóformán mindent megért s azt mondhatni, megérte mindennek az ellenkezőjét is. Gazdasági depressziók és álkonjunktúrák kergették egymást az életben; a nemzeti függetlenség majd minden lényeges ismérvének elvesztése után egyszerre csak szinte álomként hullt ölébe önrendelkezési szabadsága az egyre-másra düledező trianoni sorompók közt folytonosan nagyobbodó országban; eltérő, ellentétes vagy épp ellenséges politikai, társadalomszemléleti és világnézeti irányok birkóztak egymással, szinte filmszerű gyorsasággal pergő képsorozatban; mind e küzdelmek egén változatlan vezérfénnyel ragyogott és mind e küzdelmek porondján változatlanul vérzett — barátai kezétől talán még inkább, mint ellenségeitől — a keresztyén gondolat; a magyar reformátusság pedig, mind e viharos és végzeteszerű közjátékok közepett, elég sokfelé kereste útját és szövetségeseit, amíg végre megértette, hogy neki útja is, szövetségese is csak *egy* lehet: Az, aki önmagát mondotta az Útnak és akivel szövetségben lenni egy embernek is mindig többséget jelent. Mindezek tetjébe aztán megérkezett az új világvihar s ennek forgószelében és vérözönében napról-napra több ideológiai várendszert bizonyul fővényen épített háznak s napról-napra jobban kiderül, hogy kősziklán épített ház Magyarországon is, meg másutt is csak egy van: a Jézus Krisztust Isten Fiának valló s az Ő beszédeit naponként hallgató és meg is cselekvő emberi szív.

Ezen a kősziklán megállva, a világorkán bősziült kavargásán keresztül is bármikor nyugodtan visszaforgathatjuk e húsz esztendő tragikus filmsorozatát: a Baltazár Dezső két amerikai útjának tényei és eredményei mindig abban a tiszta fényben fognak előttünk megjelenni ott, amely fényről a költő olyan mély látással énekli, hogy az abban a mértékben nő, amint távozik időben és térben az, akit vagy amit ama fény körülövez.

Baltazár Dezsőnek, mint minden nagyvonalú, elszánt viselkedésű és következetes eszmei irányban mozgó közéleti embernek nagyon sok kritikusa volt földi pályafutása alatt és annak lezárulta után is. E kritikák közt talán az egyik legkiméletlenebbet és legigazságtalanabbat tartalmazza (pedig nagyon érdekesen *nem* arról az oldalról jött, ahonnan Baltazár életében a leghevesebben támadták) az a kb. harmadfél évvel ezelőtt megjelent kiadvány, amely magát „*A tiszántúli református egyházkerület története*”-nek nevezi s amely, noha a világon mindennek inkább nevezhető, mint tárgyilagos és egyházi szellemű történetírásnak, egy jobb ügyhöz méltó szemfüles propaganda útján nagyon sok tiszántúli református hajlékban helyet kapott. Nagyon nevezetes már most, hogy még ennek az egyik legkiméletlenebb és legigazságtalanabb Baltazár-kritikának az elkövetője is elismeri azt, hogy: „*Baltazár azzal a két amerikai útjával, melyekkel talán az anyagi összeomlástól mentette meg a Kollégiumot, kétségtelenül többet tett a szorosán vett kötelelességteljesítésnél. 1922 nyarán három hónapot, 1924—25 telén hat hónapot töltött Észak-Amerikában, elszakadva családi körétől, rendes környezetétől, megszokott napi teendőitől, ami egy ötven éven felüli embernél még vállalkozásnak is meglehetősen merész dolog. Hát még ha akkora eredmény kíséri, mely mindenestre alkalmas arra, hogy fenntartsa nevét.*”

Ekként ír, így kénytelen írni a Baltazár két amerikai útjáról még az a toll is, amelynek egyéb,

Baltazárról szóló értékeléseit ugyanannak a kötetnek ugyanarról a néhány lapjáról most idéznem egyenlő volna a legdurvább ünneprontással!

Mi természetesen, „A tiszántúli református egyházkerület története”-ből teljesen hiányzó evangéliumi alaphoz ragaszkodva, nem érthetünk egyet az illető kritikának nemcsak a gáncsaival, hanem amaz egyetlenegy dicsérő megállapításával sem, hogy Baltazár a két amerikai útjával „kétségtelenül többet tett a szorosan vett köteleltségjeljesítésnél”. Mi ugyanis a mi Urunk Jézus Krisztustól azt tanuljuk — s ebben a tanulásban éppen a Baltazár Dezső bizonyágtételei és életpéldája is megerősítenek bennünket — hogy: „*ha mindazokat megcselekedtéltek, amik néktek parancsoltattak, mondjátok, hogy: Haszonlatlan szolgák vagyunk; mert amit kötelesek voltunk cselekedni, azt cselekedtük*” (Lukács 17: 10). Baltazár Dezső ezen az alapon nem tett soha különbséget a „szorosan” és a „nem szorosan” vett köteleltségjeljesítés között, hanem az ő Urának és Királyának engedelmes szolgálatában, az Anyaszentegyház és annak egyik drága életdarabja, lüktető vére és szívidege: a debreceni Kollégium építésében, védelmében, dédelgető feltésében elment fizikai és szellemi erő kifejtésének legvégső határáig, tudván jól, hogy éppen ebben a semmit nem mérhető, nem számológató és nem számitgató, magafelejtő és magát naponként újra áldozatul dobó evangéliumi köteleltségjeljesítésben teljesebb be napról-napra csodálatosabb mértékben Krisztus szolgáin az Ő igéretének igazsága: „*Elég néked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el*” (II. Korint. 12: 9).

Ehhez az igéhez — a Baltazár életének nagy alaptextusához — irt kommentárt a Baltazár szíve vérevel maga a történetet vezérlő Szent Lélek Úr Isten a két amerikai útban és annak maradandó, ezerszer áldott eredményeiben.

Ezt a két utat Baltazár Dezső egy egyedülállóan kedvező, divinatív biztossággal felismert és hallatlan eréllyel kiaknázott történelmi és lélektani pillanatban tette meg. Ettől a pillanattól, ha naptárilag még nem is nagyon messze, szellemtörténetileg valósággal kozmikus távolságban vagyunk ma és nem értékítéletet vagy vágyálmot, csak egyszerű tényítéletet és józan diagnózist mondunk ki akkor, amikor megállapítjuk, hogy hasonló történelmi és

lélektani pillanat nemcsak a mi értünkre, hanem körülbelül még az unokáink unokáinak értére sem fog többé visszatérni. A debreceni Kollégiumot a bús esztendővel ezelőttinél nemcsak nem könnyebb, hanem sok tekintetben még nehezebb és bizonytalanabb mai helyzetében akkor fogjuk a küszöbön lévő súlyos évek és évtizedek során a Baltazár szellemében igazán jól szolgálni, ha anyagi javainkat, becsületünket s ha kell, az életünket is rátesszük arra, hogy a Kollégium a tiszántúli magyar önerőből és önáldozatból legyen újra nagygyá, erőssé és dicsővé. Amerikába bezárult s a háború *akármilyen* végzötével sem fog megnyitni többé ily célok érdekében az útunk: a tiszántúli magyarság szívéhez Krisztus nevében ma is nyitva áll és mindig nyitva fog állani. És ha ezekhez a szívekhez el akarunk jutni, ma sem lehet számukra más mondanivalónk, mint azok az egyszerű, kemény és nagyon mélyről jött szavak, amelyekkel Baltazár Dezső maga foglalta össze Klio vésőjére való lapidaritással amerikai akciójának indítékait:

„*Ezt a Kollégiumot nem engedhetjük veszni, amíg csak a tudomány világossága, az evangélium tisztasága, az emberszeretet áldása és a hazaszeretet kötelme becses lesz előttünk. Sohasem tudom megérteni, hogy magyar emberek s különösen magyar kálvinista emberek új létesítményekkel foglalták el magukat, új alapításokba fektették erejüket, mialatt a Kollégium: a magyar nemzeti kultúrának ez a történelmileg kipróbált elsőrangú intézménye alig számítható meghallgatás mellett sírta bele panaszát a megváltozott lelki világba. Engem nem hagyott nyugodni sem az a hála, amellyel a szellemi édesanyaként szerelt Kollégiumnak; sem a felelősség, amellyel mint előjáró a debreceni Kollégium sorsáért a magyar nemzet s az egyetemes kultúra történelmének tartozom.*”

Debreceni diákok, öregdiákok, tanárok, előjárók: ó ne hagyjon nyugodni minket se a hála és a felelősség — mert ez a hála a Krisztusba oltó igaz hit legnemesebb gyümölcse, ez a felelősség predesztinációnk és elhivatásunk boldogan engedelmes elvállalása; ez a nyugalom pedig először a földi, azután az örök halált jelentené.

A kétévtizedes fordulót jubiláló Baltazár—Amerikai emlékünnepelet megnyitom.

Az egyház harca

Azzal, hogy a terjedelmében megnövekedett Debreceni Protestáns Lap vezetőhelyén egy nemrég megjelent könyv ismertetésével foglalkozunk: két dolgot óhajtunk kifejezésre juttatni. Egyfelől azt, hogy lapunk túlságosan is megkorlátozott időszakában, legjobban nélkülöztük az *Irodalom* rovat elsovdását, nem egyszer teljes elmaradását. Másfelől tisztességet akarunk tenni annak a könyvnek, mely megítélésünk szerint egyházi irodalmunkban kiváló értéket jelent — és a könyv szerzőjének, ki áldott munkát végzett s új könyve lapjain hite, tudása, szorgalma s lelkiismerete tisztelteméltó bizonyágát adta.

Akik D. Dr. Danesházy Sándort ismerik, szelid lelkipásztori egyéniségét velünk együtt bizonyára

nagyra értékelik. Az ő szelidlelkűsége abban is megtejszik, hogy a benne lévő értékeket sohasem fitogatja; a távolabbi szemlélők a legtöbb esetben erről alig vesznek tudomást. Pedig most megjelent könyve hangosan bizonyítja, hogy nem egy és immár nem elásott talentumos sáfára ő Isten országának. Elég csak odalapozni könyve Függelék rovatához, ahol nem kevesebb, mint nyolc sűrűn nyomtatott oldalon keresztül sorolja fel azoknak a könyveknek, cikkeknek és tanulmányoknak jegyzékét, amelyeket munkája megírásánál felhasznált, tehát elolvasott és tanulmányozott. A hűvárló munka egész eddigi életét betöltő gazdagságának és eredményességének beszélő bizonyágai ezek: megérdemli, hogy tisztességet tegyünk előtte. A szerző előtanulmányairól

szólva, meg kell hogy jegyezzük, hogy most már a könyv szövegét tekintve, legtöbbször nem hivatkozás formájában, hanem szó szerinti idézet formájában közli az átvett gondolatot, ami hűség és hitelesség szempontjából lehet, hogy jó — de az előterjesztés eredetiségének rovására esik.

A prolegomenák impozáns listájából hiányzik egy: a Biblia. Pedig talán ebből idéz a szerző a legtöbbet és a leghelyesebben. Méltán azt mondhatjuk reá, hogy a mű biblicitása igen tiszteletreméltó s az Ige értelmezése az ő igazán avatott kezében mindig helytálló s kedvesen napsugaras.

A téma, melyet Danesházy Sándor megragadott s tulajdon szavaival idézve *szívügyévé* tett: a lehető legkorszerűbb. Ezért is óhajtottunk ezen a megtisztelő s kiemelt helyen vele foglalkozni s arra olvasóink figyelmét felelősséggel felhívni. Korszerű és tegyük hozzá *égető* ez a téma, mert a most élő emberöltő egész életfolyásában senkinek és semminek nem jutott oly keserves harc osztályrészül, mint az Isten országa földi lételményeseinek, a Krisztus Anyaszentegyházának. Ebből a harcból mindnyájunknak ki kell venni osztályrészünket, ha akarjuk, ha nem. Éppen ezért a harc állásáról, az *ellenségéről és szöveltségéről, a nem harcoló egyház sorsáról, az önmagunk ellen folytatandó harcról, a harcosokról, a fejjegyzetéről, a korszerű felszerelésről, a hadviselésről és végezetre a szabadságharc céljáról*: nagyon alaposan és becsületesen tájékozódunk kell. Íme ez a könyv oekonomiája. Csupa időszzerű jelszavak, mondhatnók vezényszavak, a második világháború közepén, az Úrnak 1942. esztendejében...

Egyenesen megható az a bátorság és elszántság, amellyel derék szerzőnk fülünkbe sikoltja, nem egyszer S. O. S.-szerűen a maga riadóját. Reánkér, megérdemljük. Az *egyház harcával* szemben korunk (nem egyszer az örüllők is) fásultan viselkednek. „*Fokozatosan döbentem rá, hogy a keresztyén egyházakban megfoglyatkozott a bűnnel szemben való harc, hősiesség, valamint az emberért való áldozatosság lelkiülete*” — mondja szerző az Előszó legelső sorában. Jaj nekünk, ha vele együtt mi is rá nem döbbenünk ezekre az elvitathatatlan tényekre, melyek a diestelen bukás előjeleiként sorakoznak elénk, amikor a szerzővel kezelt fogva, táborát járunk Anyaszentegyházunk örökhelyein... A diésőséges célhozjutás előfeltételét ugyancsak az Előszóban úgy fogalmazza meg: „...*nekem határozott bibliai alapon egyetlen, átfogó világnézetet kellett adnom, mert a mai embernek erre van szüksége.*”

Jólesik még ideiktatni az Előszó következő ünnepélyes nyilatkozatát: „Ez magyar könyv. Nemcsak magyarul van írva. Még kevésbé fordítás.

Így irtam, ősi, tiszta bihari tradíciómmal fogva, valamint saját lelki munkám és küzdelmeimmal fogva, amellyel magamban asszimiláltam, fölvettem a külföldi keresztyénség személyes és közvetett hatásait, amennyi egy magyar léleknek való. Hívó keresztyéneknek irtam, tekintet nélkül arra, hogy mennyi iskolát végeztek — mert azok megértik... Vezetett a könyv írásában a magyar református egyházam iránti feltő szeretetem, melynek állani kell, bármit hozzon a Jövő.”

Bizonyságot teszünk arról, hogy szerző az elinduláskor maga elé tűzött nagy célok közül egyet is el nem ejtett és el nem tékozolt. Nagy érdemének tartjuk, hogy minden ízében apologetikus munka, amire mindnyájunknak, kivált a gyakorló lekipásztoroknak manapság égetően nagy szükségük van. Emellett minden ízében gyakorlatias is. Az elvi kérdéseket erőteljesen megragadja s tudományos érvelésekkel is alátámasztja. Mindazáltal sohasem lép fel azzal az affektussal, mintha tudományos értekezéseket sorakoztatna elénk. A gyakorlatiasságban annyira elmegy, hogy egészen a naivsáig egyszerű tekeházaletet, presbiteri jegyzőkönyveket is leközl, amelyek azonban végeredményben igen tanulságosak, s ha másképpen nem, mint a *contrario* érvek hatnak.

Hadd mutassunk reá még egyszer s nyomatékosabban arra, hogy derék szerzőnk az elvi kérdéseket mily erőteljesen, határozottan és világos okfejtéssel foglalkozik. Amit a könyv díszponáló első részében a Satanológiáról, spiritisztákról, szektákról s ezekkel szemben *mindnyájunk hadkötelezettségéről* elmond: azt a nehéz és keserves időkből a házak tetejéről kellene kiáltani.

Tolle et lege. Vedd és olvasd. Ez a summája annak, amit a Danesházy Sándor könyvéről mondani akarunk. Érdekesebb olvasmányt ennél egyhamar nem ajánlhatnánk. Olvasatja magát. Alig tudjuk letenni. Könnyed stílusa, rövid, egyszerű (bihari) mondatai megragadnak. Szellemes megállapításait ki lehetne szemelni s gyöngyfűző tű hegyére szedni. Legkimagaslóbb érdemének pedig azt tartjuk, hogy bennünk gondolatokat ébreszt, elhatározásokra lendít, új és gazdag meglátásokat nyújt, mert egy magasabb horizontra emel.

Bárcsak ott látnók ezt a becses munkát, minden lelkésztestvérünk: fiatalok s öregek könyvespolcán. Bárcsak kezébe tudnók adni egyházi örüllőinknek, presbiterieinknek. A szerzőnek pedig azt kívánjuk, hogy sok-sok töredelme, virrasztása, ne lett legyen hiábavaló. Lássá meg aranyvetése gazdag aratását.

Uray Sándor.

Pünkösdi keserűség

Még olyan közel vagyunk pünkösdi ünnepéhez, hogy indokolt, ha visszapillantunk az ünnepi eseményekre s annak egy-egy részletén elmereng a lelkünk.

Annyival inkább indokolt ez az ünnepi visszapillantás, mert a pünkösdi evangéliumi elbeszéléseken éppen csak hogy végigsuhanunk, mint fecske a tó vizén s nem jut időnk a mélységek kutatására.

A pünkösdi egyedülálló ünnep. A másik két nagy ünnepcsoportunknak van egy-egy bevezető, előkészítő időszaka. Pünkösdi ünnepéhez pedig mondhatni minden előkészület nélkül érkezünk el.

Ez is egyik magyarázata annak, hogy a Szentlélek Isten dolgaival keveset foglalkozunk a gyülekezet előtt s úgy látszik, keveset foglalkozunk titkon behajtott ajtóink csöndjében. Pedig komoly példát

vehetnénk arról, hogy a legnagyobb reformátor, a mi Kálvinunk, mily nagy gonddal és előszeretettel foglalkozott a Szentlélek Isten problémáival. Tudjuk, kortársai őt a Szentlélek Theologusának nevezték. A reformáció korából származik az a másik igen helytálló elnevezés is, hogy a Cselekedetek Könyve nem más, mint a Szentlélek Evangéliuma.

E pillanatban ez a gazdag tartalmú szentirat táruljon fel előttünk.

Mennyi komoly, szent tanulság várakozik reánk közelebről a Péter apostol pünkösdi prédikációjából. Végigolvasva ezt a ragyogó fejezetet, elszorul a szívünk: miért is nem vihetjük ezt a nagy isteni kijelentéseket tartalmazó bibliai szakaszt közelebb a gyülekezet szívéhez... Most csak arra vágyom, hogy belőle egyetlen mondatot vigyek közelebb olvasóink szívéhez.

A II. rész 37. versében azt olvassuk, hogy Péter apostol pünkösdi prédikációjának hallgatói „szívükben megkeseredének”. Mélyértelmű szó ez. Nagyon mélyre gyökerező lélektani okokat kell hogy lássunk e két röpke szó háttérében.

Péter apostolnak nem az volt a célja, hogy hallgatóit szórakoztassa, vagy az akkori görög rétorok szokása szerint műélvezetben részesítse. Isten Lelkének tolmácsa volt ő abban a pillanatban. Ennek a szent missziónak pedig minden időben az a legelső feltétele, hogy igaz beszédek buzogjanak az igehirdető ajkán s a szív teljességéből szöljön a száj.

Megmondotta tehát Péter apostol az igazságot, még ha kemény is volt a beszéd. Még ha fájt is a szavak egy-egy ostorcsapása. Mert a bűnbánathirdetés zokon esett akkor is és zokon esik ma is a legtöbb embernek. Oly jól esik karonfogva járnai a mi bűneinkkel. De az Isten Lelke szól:

„Térjete meg!...” „Szakasszátok el magatokat a gonosz nemzetségtől!” (II. 38, 40.)

Ez a megrendítő felírás váltotta ki tehát a szívek megkeseredését.

Lehetett ebben a keserűségben megdöbbenés, aggodás. De nem volt benne közömbösség. Ha magunk elé varázsoljuk amaz első pünkösdi történetét, csakugyan el nem lehet képzelni, hogy ott közömbös lelkek állhattak volna szemben Péter apostollal. A lelkek megrendültek s ennek a megrendülésnek volt első jelensége a szívek megkeseredése.

Most egy merész szárnycsapással hagyjuk el az apostolok világát, az első pünkösdi s lebegjen itt a gondolatunk a minap lezajlott pünkösdi ünnepe felett.

Megfigyeltük-e a mi igehirdetésünk hatását? Nagyon felületes munkát végeztünk, ha csak retorikai feltételekkel indulunk szöszékünk lépcsőire. Tudnunk kell olvasni a hallgatók szeméből és homlokáról. Szunyókálnak? Másutt jár az eszük? E világi gondok vonnak mély barázdákat orcáikra? Vagy megkeserednek-e szívükben ők is, amikor nem csupán „piros pünkösdi” hangulatáról szólottunk, sűrű versidézetek közbeiktatásával; hanem igenis bűnbánatra hivatás volt a motettája pünkösdi prédikációnknak; amelyben határozott hangon rámutattunk arra, hogy e jelenvaló világ borzalmaiból a menekülés egyetlen útja s az Isten országába megérkezés egyetlen útja: a megkeseredés útja...

Okuljunk a pünkösdi evangéliumból, most a visszatekintés óráján.

Péter apostol hallgatói pünkösdi csodákat láttak és pünkösdi hősökkel kellett hogy összemérjék magukat. Ez okozta szívükben a pünkösdi keserűséget... „Bizony, bizony mondom néktek”, nem jól ünnepeltük meg a pünkösdiöt az Úrnak 1942. esztendőjében, ha nem azzal kezdődött az ünnepi élményünk, hogy szívünkben megkeseredünk. Mert az erős és igaz Isten, ebből a pünkösdi keserűségből akarja kihozni a pünkösdi édességet: a pünkösdi vigasztaló tanulságait. A beoltásra váró vad ág is könnyezik a kertész metszőkése alatt. Türelem, türelem! A beoltás eredménye lesz: a nemesebb gyümölcsök megtermése. Elhozza ezt is. Annak jobbterme, aki azt akarja, hogy a pünkösdi keserű légből bontakozzék ki a mi életünk szent, nagy megújulás.

Uray Sándor.

Kőrösi Csoma Sándor.*

Írta: Baja Mihály.

Háromszék szülte, de külön nevet
Nem pallérozott híres Nagyenyed.
Ott küzködik a székely csemete,
A kőrösi hegyek szerelmese.
Népvadék, szegény „szabad-nemes”,
Gazdag világ, háládra érdemes!

Pap és tudós, de nem elég neki,
Céljára életét is ráteszi:
Indul világgá, koldusként, gyalog
S az útja messze földre kanyarog.
Üres a zsebje, ámde kebele
Nagy álmokkal van színültig tele.

Biztatta, csalta tündöklő Kelet,
Átok, meg áldás ebből született.
Oda vágyni, hol fajtánk gyökere
Megeredt hajdan a vérünk bő ere
Lüktelő hévvel sarkalta tovább,
Hogy új avarba verje sátorát.

Arab sivatag, perzsa pusztaság
Ködében úszik az átomvilág.
Mesék hazája, lomha India,
Ott vándorol a Székelyföld fia.
Hány nép, hány Isten s nyelvek Bábete!
A lánglélek nem szédül meg bele.

Tovább! Hitének szárnya még emel:
A Himalája jégcsúcsára fel!
A cél közel s dicsőséggel fizet,
Ám útját állja rejtelmes Tibet.
De rajta túlhan eljut majd — haza:
Ott várja már az Ugur őshaza!

Mint szű befúrja kéregbe magát,
Úgy örli ezredékek anyagát:
Kolostorok kincsét, szent könyveket,
Hátha a titkok titkára vezet,
Mit ott takargat az irgalmas ég:
Hogy merre van az ősi maradék?

* A nagy őshaza-kutató halálának most van százéves évfordulója. Szomorú sorsa a magyar tragikum beteljesedése volt. Méltó volna, ha minél több helyen emlékeznének meg róla szerte a magyar hazában, addig is, míg szobrá elkészül Marosvásárhelyen.

*Köti idegen érdek kötele,
Tudós elméje nem nyugszik bele.
A büszkeség, hogy ő „székely-magyar”,
Nyomorban is kemény szívet takar.
Nincs hatalom, mi eltértené:
Új útra kél, a végső cél felé.*

*De már beteg, csak sóhajtsa van.
Hírnév, babér, már mind haszontalan.
Reménye lángja végsőt lobbanó,
Míg elhal fáradt ajakán a szó.
Magyar csillag volt! Égig röppenő!
Sorsa: a dardzsilinji temető!*

HALOTTAINK

Baka Béla szeghalmi gimnáziumi vallásánár hasonló nevű ötéves fiacskája, egyévi betegség, különösen háromheti súlyos szenvedés után, folyó évi május 16-án a debreceni klinikán jobblétre szendült. A szülők egyetlen gyermeküket gyászolják. A. B. F. R. A.

Egy diakonissza-testvérünk halálhírét közli az előbbi gyászjelentés, melyet méltónak ítélünk arra, hogy teljes terjedelmében közöljük: A debreceni református diakonissza-anyaközösség a földi elválás felett érzett fájdalommal is mindenható Úr előtt alázatosan fejet hajtva s bölcs akaratában megnyugodva jelenti, hogy hűséges gyermeke: **Pilinszky Zsuzsika** diakonissza-testvér a mai napon 42 éves korában mindvégig csendes türelemmel hordozott hosszú és gyötrelmes szenvedés után nagyon szeretett Megváltójához hazatért. Temetése május 25-én, pünkösd második napján délután 2 órakor lesz a fehérgyarmati református Szeretetházból, melynek öreg ápolójai közt ereje teljes kialakulásig anyai szeretettel és hűséggel munkálkodott. Debrecen, 1942 május 23. „Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem: hogy lakhassam az Úr házában életemnek minden idejében, hogy nézhessem az Úrnak szépségét és gyönyörködhessem az Ő templomában.” Zsolt. 27: 4.

KÜLÖN-FÉLÉK

A Debreceni Protestáns Lap útja

Örömhírt hozunk kedves olvasóinknak. Manapság fehér holló az örömhír. Jölesik halni, még ha csekélyebb volna is annak tartalma és jelentősége.

Nekünk, akiknek szívügyünk a hatévtizedes *multra visszatérintő Debreceni Protestáns Lap*: nagy dolog, amiről most szólnunk. A lap terjedelmének kibővítése a mi örömhírünk.

Régóta érezzük annak terhét és súlyát, hogy a papirkorlátozó állami rendelkezések keményen kötve tartottak bennünket. Kéthetenként megjelenő nyolc-öt oldalas lapterjedelem mellett — amikor a hivatalos rész is igényelt 3—4 oldalt — vajjon hogyan lehetne kielégítő módon szólni, az egymillió háromszázezer lelkes egyházkerület örállóihoz?

A mi kedves olvasóinknak aligha van fogalma arról, mekkora gondot és aggodást jelentett ilyen feltételek mellett a szerkesztés munkája. Nem egyszer igen jelentős témákat kellett gyöngéden elhárítanunk, amelyek tehát testet sem ölthettek. Ilyen sok megírott és beküldött cikk pedig a szerkesztőség fiókjában hever. Legtöbbször csak a mindennapi események kommentálására kellett szorítkoznunk. A szűk keretek között állandóan meg kellett rövidíteni a legérdekesebb tudósításokat is, ami miatt nem egyszer neheztelést vontunk magunkra. Kénytelenek voltunk vele, mert a nyomda hol egy—két hasáb, hol egy—két oldal törlését vezényelte...

Most a legutóbbi hetekben kiváltképpen röstellkedtünk amiatt, hogy Dr. Makkai Sándor professzor nagyértékű tanulmányát apró darabokra tördelve tudtuk csak közzélni. E mellett említjük, hogy legtöbbet szenvedett „Irodalom” rovatunk. Ezt a nyomda a legtöbb esetben már megkérdésünk nélkül is félretette jobb időkre.

Ilyen előzmények után merész gondolatunk támadt. Debrecenbe érkezett Dr. Antal István, az új propaganda-miniszter. Kihallgatást kértünk és nyertünk tőle. Fel-tártuk előtte lapunk kínos helyzetét. Kiváltképpen érveltünk azzal, hogy a visszatérő királyhágómelléki egyházkerülettel mennyire meggyarapodtunk s emiatt már csak a lap hivatalos része is mennyire megnövekedett... Érveink hatottak. Ad oculos demonstrandum: bemutat-tuk a miniszternek lapunk legutóbbi példányait, a Makkai professzor szétördelt hatalmas cikkével, a hónapok óta nélkülözött irodalmi szemle fájdatmas és igen káros elmaradásával.

Az eredmény az lett, hogy a fennkölt gondolkozású és megértő miniszter közbelépésére, sikerült a miniszter-elnökségi sajtóosztálytól, a fennálló rendelkezések olyan magyarázatát megnyernünk, amely lehetővé teszi lapunk terjedelmének némi kiterjesztését.

Az örömhír még oly friss, hogy nem volt fizikai időnk annak kiszámítására, hogy mekkora lehet ez a kiterjesztés. Bizonyosságul most rámutatunk arra a tényre, hogy lapunk mai száma, hála Istennek, immár 12 oldalas terjedelemben jelenhetett meg s további komoly reménységünk van arra, hogy a lap, mint régebben volt: újra hetenként jelenhessen meg. Reméljük, hogy legközelebbi számunkban már erről is biztos és végleges örömhírral szolgálhatunk.

Addig is béke velünk.

A Debreceni Protestáns Lap szerkesztősége és kiadóhivatala.

A debreceni egyetemi templom felszentelése. Nagy és örvendező gyülekezet részvételével folyt le május 17-én a debreceni Egyetem tőzsomszedságában épült, országunkban egyetlen ilyenmű református egyetemi templom felszentelése. A nagyméretű, modern templomban D. Dr. Kállay Kálmán e. i. rector tartotta az első igehirdetést. A felszentelő imádságot D. Dr. Révész Imre püspök mondta. A tiszántúli egyházkerületel báró Vay László főgondnok, az Egyetemes Konventet Porzolt István esperes képviselte, a debreceni egyházmegye képviselőjében Dr. Szász Imre esperes, a debreceni gyülekezet részéről a helybeli lelkipásztorok jelentek meg a felszentelésen.

Kormányzógyűlés táborig lelkész. Sub auspiciis gubernatoris avatta a debreceni egyetem a bölcsészettudomány doktorává Harsányi László m. kir. táborig főlelkészt.

Ahol évek óta egy fillérrel sincsenek hátralékban az egyházi adóval. A Bihari Hírlap írja: Ártánd község a keleti országrészek felszabadulása idején gyakran szerepelt a rádióban. Itt volt a határ s a magyar csapatok innen indultak útnak Nagyvárád felé. A határmenti község lakos-

sága, bár termékeinek értékesítési lehetősége Nagyvárád elvesztésével lényegesen lecsökkent, lankadatlan kedvvel és szorgalommal végezte továbbra is munkáját. Biztosította megélhetését s fizetési kötelezettségeinek is mindenkor eleget tett. Elsősorban egyháza iránt. Az ártándi hívek a református egyháznak adóval már hosszú évek óta egyetlen fillérrel sem tartoznak.

Generalis vizitációra indult püspök urunk május 26-án a máramarosugocsai egyházmegyébe. Kísérői Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi missziói lelkész és Uray Sándor egyházkerületi főjegyző lapunk felelős szerkesztője.

Az ifjúság nevelésének joga körül nagyon figyelemreméltó hírlapi vita folyt le az elmúlt napokban. A vitát a magyarországi német népcsoport lapja, a Deutsche Zeitung indította el „*Kinek van joga ifjúságunk nevelésére?*” című cikkével. Végső következtetésében ez a cikk amellel tör lándzsát, hogy a magyarországi németajkú ifjúság nevelésének joga egyedül a német népcsoport kezében lehet letéve. Ennek a követelésnek indokolására aztán elvi fejtegetésekbe bocsátkozik a cikk, az ú. n. „nevelő hatalmak” problémája felől. A legnagyobb teret természetesen a legnagyobb ellenfél, a keresztyén egyház nevelő jogának megdöntésére szenteli. Itt dobja aztán bele — a magyarországi közvéleménybe első ízben szélesebb körökre kihatón — a Deutsche Zeitung, a külföldről jól ismert Rosenberg- és a nagy SS-újság „Das Schwarze Korps”-féle frazeológiát a keresztyénség „artfremd”, „volksfremd”, „antigermanisch” voltáról. És ez az, ami a magyar református egyházat nagyon közelről kell hogy érdekelje. (A reformációról, mint „német mozgalom”-ról [!] írott elismerő sorok nem téveszthetnek meg.) Nem pusztán az ifjúság nevelésének jogáról van itt szó, hanem a Deutsche Zeitung cikkírója végeredményben az egyház elleni támadások magyarországi riadóját szólaltatta meg ezzel a cikkel. Várjuk: a sajtócenzúra korában következik, következhetik-e folytatás? Mindenesetre most úgy látszik, rossz időpontot választott a D. Z. a támadás megindítására. Különböző, köztük éppen nem keresztyén irányú sajtóorganumok is, visszautasították a cikk keresztyénség-ellenes tendenciáját. Így a katolikus „Nemzeti Újság” mellett a nemzeti szociálista „Pesti Újság” és a népi irányú „Tiszántúl” is. Figyelmünkre rendkívül méltó mindezen irányzatok érvelése. A magyar református lelképásztoroknak ezen a fronton is mindenkor résen kell lenniük.

Baltazár—Amerikai Ünnepely volt május 21-én a debreceni Kollégium Oratóriumában. Az itt elhangzott megnyitó beszédet lapunk mai számának vezetőhelyén közöljük. Az ünnepély keretében a húsz év előtti amerikai körútról előadást tartott Baja Mihály debreceni lelképásztor, ki Baltazár püspöknek hű útítársa volt a nagy misszióban.

„**Coetus Theologorum**” református theologusok munkaközössége folyó évi május 11-én tartotta ez évadban utolsó felolvasó- és vitautulást. Előadást tartott Kovács József munkácsi lelképásztor „az evangelizáció és egyházunk élete” címen. A nagyértékű s gondolatokat ébresztő előadás után gazdag eszmecsere következett, melyben első helyen résztvettek Dr. Makkai Sándor, Dr. Ferenczy Károly és Bereczky Albert, mint felkért korreferensek.

„**Péter apostol első levelének magyarázata**”, c. munka Kiss Sándor tollából, 3 P kedvezményes áron jegyezhető elő. Ugyancsak kedvezményesen (4 P) lehet megrendelni a *Hegyi beszéd magyarázatát* is. Mindkét munka *gyakorlati írásmagyarázat*, annak keresése: mit mond Krisztus a XX. század emberének? Cím: Kiss Sándor, theol. m. tanár, Pápa, Nagyváradi-u. 15.

A debreceni egyházmegyében két helyen volt presbiteri konferencia. Derecskén tizenhét egyházközségből mintegy 150 presbiter jelent meg. Dr. Szász Imre esperes bibliaolvasása után Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi missziói előadó hirdette az Igét. A konferenciát Dr. Szentpéteri Kun Béla egyházmegyei gondnok, elnök nyitotta meg. Előadásokat tartott vitéz Dr. Bessenyei Lajos nyug. tankerületi főigazgató, presbiter „Presbiter az órhelyén” címmel. A hozzászólások és az elnök összefoglaló beszéde után vitéz Úry Ferenc missziói előadó emlékezett meg a 25 évet betöltött hűséggel szolgált presbiteréről. Az esperes zárószavaival ért véget a konferencia. — Biharnagybajomban április 26-án volt a konferencia, ahol kilenc gyülekezetből 80 presbiter volt jelen. Az Igét hirdette Dobos Károly budapesti lelképásztor. Elnök volt Tatár Géza főszolgabíró, presbiter.

Megnyitó beszéde után Dobos Károly tartotta meg előadását: „Presbiter az órhelyén és ha a presbiter nincsen az órhelyén” címmel. Hozzászólások, majd elnök összefoglaló szavai után vitéz Úry Ferenc megemlékezett a 25 évet betöltött presbiteréről, azután pedig az esperes zárószavaival a konferencia véget ért.

A nagykárolyi egyházmegye május 28-án Nagykárolyban közgyűlést tartott. A közgyűlésen iktatták be az egyházmegye új tisztkarát.

HIVATALOS ÉRTEŚÍTÉS

Az erdélyi református egyházkerület theologiai fakultásától.

257—1942. sz.

ÉRTEŚÍTÉS

a vallastanárképesítő vizsgálatról.

Értesitem az érdekelteket, hogy tekintettel a jelentkezettek nagy számára, a vizsgálatot *egy nappal hamarabb, június 9-én, kedden kezdjük*. Ennek megfelelően a személyes jelentkezés is június 9-én d. e. 8—9 óráig lesz alulírott nál. A jelentkezettek névre szóló értesítést is fognak kapni a vizsga idejének e változásáról és az egyéb tudnivalókról. Kolozsvár, 1942 május 21.

Dr. Gönczy Lajos,
theologiai igazgató,
a bizottság jegyző h.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5299—1942. szám.

TÁRGY: *Anyakönyvi kutatás.*

FELHÍVÁS.

Kátai József székesfővárosi tanító, Budapest, XII. Diána-utca 4. szám alatti lakos keresi néhai Mados Ferenc születési anyakönyvi kivonatát, aki 1845 körül született, valamint Mados Ferenc és Cser Emília házassági anyakönyvi kivonatát, akik 1870 körül köthettek házasságot, továbbá Mados Ferenc református cipészmeister halotti anyakönyvi kivonatát, aki 1872 után halt meg.

Fentnevezett kérelmére az anyakönyvi kutatást elrendelem azzal a felhívással, hogy eredmény esetén kérelmező értesíttessék, aki az anyakönyvi kivonati díjakon felül 25 pengő kutatási díjat fizet a bejegyzést megtaláló lelkészi hivatalnak.

Debrecenben, 1942 május 18.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1918—1942. sz.

TÁRGY: *Anyakönyvi kutatás.*

FELHÍVÁS.

Kaáli Nagy Miklós m. kir. postamester szilágyszegi lakos keresi néhai édesanyja: Wisky Váradi Róza édesapjának ismeretlen keresztnévű Váradi református lelképásztor anyakönyvi adatait. Ismert adatok a következők: Wisky Váradi Róza 1855-ben 19 éves korában kötött házasságot, amiből valószínű, hogy 1836-ban olt született, ahol atyja lelképásztor volt.

Szükség volna továbbá a Wisky Váradi Róza születési anyakönyvi kivonatára, valamint nevezett szüleinek születési és házassági anyakönyvi kivonatára.

Felhívom a nagytiszteletű lelképásztor urakat az anyakönyvi bejegyzések kutatására és eredmény esetén kérelmező értesítésére, aki a kutatási és anyakönyvi kivonati díjakat megtéríti.

Debrecen, 1942 május 23.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2786—1942. sz.

TÁRGY: A hitfelekezeti népközlő tanítók belépése a „Magyar Tanítóegyesület Egyetemes Szövetségé”-be.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 166,884/1942. VI/5. ü. o. szám alatt kelt leírata szerint a „Magyar Tanítóegyesületek Egyetemes Szövetségé” kéri a hitfelekezeti tanítókat, hogy a Vármegyei Általános Tanítóegyesületbe rendes tagokként lépjenek be és az egyesület munkájában működjenek közre.

A Vármegyei Tanítóegyesületeknek, szabad elhatározásból folyó belépés alapján, kezdetől fogva igen sok hitfelekezeti tanító tagja is van. Mivel azonban a hitfelekezeti tanítók belépésre nem kötelezhetők, még mindig tekintélyes azoknak a száma, akik teljesen távol tartják magukat a Vármegyei Tanítóegyesületek munkájától. Az egységes nemzetnevelés szempontjából pedig előnyös lenne, ha a tanítók — saját különleges szervezeteikben való tömörülés mellett — egy közös szervezetben is együttműködnek.

A kötelező belépést a hatályban levő törvényes rendelkezések értelmében nem rendelhetem el, felkérem azonban az iskolaszéki elnök urakat, méltóztatásukra odahatni, hogy a „Magyar Tanítóegyesületek Egyetemes Szövetségé”-be, illetve annak helyi csoportjába, a Vármegyei Általános Tanítóegyesületbe minél több hitfelekezeti tanító lépjen be és az egyesület munkájában minél buzgóbban vegyen részt. Debrecen, 1942 május 15.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2848—1942. sz.

TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Szerencsy Gyula m. kir. állami gyermekmenhelyi szám-ellenőr (Miskolc) kérelmére elrendelem nevezett nagyatyjának, az 1824 körül született Szerencsy Gábor születési anyakönyvi bejegyzésének felkutatását. Szerencsy Gábor Szatmárnémetiben kötött házasságot Gál Zsuzsánnával. Egyik gyermeke, Juliánna, állítólag Szatmáron 1864-ben, Kálmán fia pedig Olcsván 1866-ban született, ahol a keresett Szerencsy Gábor állítólag négy évig községi kovács volt. A születési hely és idő megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki az anyakönyvi kutatás és kiállítás díját megtéríti. Debrecen, 1942 május 19.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2874—1942. sz.

TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Özv. SEXTY JÓZSEFNÉ nyíregyházi (Vay Ádám-u. 18.) lakos kérelmére elrendelem a Szabolcs vármegyében Kovács Károly és Diószeghy Juliánna református szülöktől 1830—1850. évek között született Kovács Terézia születési adatainak felkutatását. Az anyakönyvi bejegyzés megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki az anyakönyvi kivonati díjon felül 20 P kutatási díjat fizet a megtalálónak. Debrecen, 1942 május 19.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2877—1942. sz.

TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Baka Erzsébet budapesti (IV. Molnár-u. 33., félémelet 2.) lakos kérelmére elrendelem dédapjának: Baka Mihály születési anyakönyvi bejegyzésének felkutatását. A keresett 1818-ban Gencsen megnősült és elvette Veress Juliánát.

Egyéb adat ismeretlen. Megtalálás esetén kérelmező értesítendő, aki a kutatási, anyakönyvi díjat megtéríti. Debrecen, 1942 május 20.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2939—1942. sz.

TÁRGY: Lelkészi nyugdíj jogosultság alapján szolgáló javadalmak.

KÖRLEVÉL.

Meg vagyok arról győződve, hogy az Egyetemes Konvent 175—1942. szám alatt hozott határozata minden lelkész-képesítési egyént érdekel, ezért azt egész terjedelmében közlésem a következőkben:

„Az Egyetemes Konvent közli az egyházkerület útján a lelkészi nyugdíjintézet tagjaival, hogy a nyugdíj jogosultság alapján szolgáló javadalmaknak az 1933. évi IX. egyh. tc. 32. §-ának utolsó bekezdése alapján általa megállapított értékét véglegesnek tekinti s a megállapított értékelésen azon az alapon, hogy a díjével egyes tétéleik értékében a bevállás megtétele óta változás állott be, változtatást tenni nem hajlandó, az elfogadott javadalmakat azonban minden esetben új értékmegállapítás alá fogja venni, ha a bevállás megtétele óta új díjvel adatott ki s az új díjvelben való ságos javadalomemelkedés foglaltatik, vagyis amidőn az új díjvel a régiről nemcsak a változatlanul fenntartott régi tétélek értékelésében különbözik.”

Debrecenben, 1942 május 21.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2940—1942. sz.

TÁRGY: Lelkészek feletti felügyeletéről szabályrendelet.

KÖRLEVÉL

a kebelbeli esperes, lelképásztor és egyéb lelkész urakhoz.

Az alábbiakban kihirdetem az Egyetemes Konvent 1942. évi május hó 6—7. napjain tartott ülésében 356. szám alatt elfogadott és jóváhagyott következő szabályrendeletet, amelyet az Egyetemes Konvent az Országos Zsinattól nyert felhatalmazás alapján alkotott:

Szabályrendelet

a végzett hittanhallgatók, a segédlelkészek és a nem lelkészi pályán élő okleveles lelkészek feletti felügyelet módjáról.

1. §. Minden végzett hittanhallgató, ha lelkészi pályára kíván lépni, mihelyt a főiskolát elhagyja, jelentkeznie annak az egyházközségnek lelképásztoránál, amelynek területén lakik vagy állandóan tartózkodik és előadja, hogy a lelkész-képesítő vizsgálatra készüléssel kívül mivel foglalkozik és miből él. A lelképásztor a jelentkezés megtörténtét jelenti az esperesnek. Az első lelkész-képesítő vizsgálathoz szükséges erkölcsi bizonyítványt (1933. évi II. egyházi tc. 94. §) a lelképásztor csak annak a végzett hittanhallgatónak adhat, aki nála jelentkezett és csak attól a naptól kezdődő hatállyal, amelyen a jelentkezés történt. Lakóhely változtatása esetén az új lakóhely lelképásztoránál is jelentkeznie kell és a jelentkezés napját követő időről az új lakóhely lelképásztora ad bizonyítványt.

2. §. Első lelkész-képesítő vizsgálatot még nem tett végzett hittanhallgatónak segédlelkészi szolgálatra helyhez kötött felhatalmazást — az illetékes theologiai főiskola véleménye alapján — csak kivételesen és csak annak az egyházkerületnek püspöke adhat, amelynek területén levő főiskolában nyerte végbizonyítványt.

Az így felhatalmazott végzett hittanhallgató, szolgálatának ellenőrzése, a vizsgálatához szükséges szolgálati bizonyítvány kiállítása és a más egyházkerületbe átvétel szempontjából a már lelkész-képesítő vizsgálatot tett segédlelkészekkel egyenlő szabályok alá esik.

3. §. Az első lelkész-képesítő vizsgálatot tett atyafi segédlelkészt csak abban az egyházkerületben alkalmazható, amelynek püspökétől felhatalmazását nyerte, vagy amelybe az utolsó szolgálati helye szerint illetékes püspök hozzájárulásával átvétel (1933. évi II. egyh. tc. 93. §).

Ha segédlelkészi alkalmazása nincs, az 1. §-ban meg-sabott, jelentkezési kötelezettség alá esik.

4. §. A segédlelkészül nem alkalmazott első lelkész-képesítő vizsgát tett atyafit, ha lakóhelye annak az egyházkerületnek területén van, amelyre felhatalmazást nyert, ha csak megelégszések módja ezt egyáltalán lehetővé teszi, úgy kell nyilvántartani, mint a lakóhelye lelkipásztora vagy lelkipásztorainak egyike mellett működő fizetés nélküli bejegyzett segédlelkészt, aki így kijelölt főnöke mellett időnként segédlelkézi szolgálatot végez és főnökétől nyer szolgálati bizonyítványt, amelyet az esperes látta meg.

Ha a lakóhely szerint illetékes lelkipásztor, vagy az ottani lelkipásztorok közül a főnökül kijelölt a jelentkező atyafit kenyérkereső foglalkozása vagy általában megelégszések módja miatt nem tartja alkalmasnak egyházi szolgálatra, ezt az aggodalmát az espereshez tett jelentésében előadja. Ha az észrevételt az esperes is magáévá teszi, jelentést tesz a püspökhöz, aki szükség esetén a felhatalmazás megvonására iránt intézkedik. A lelkipásztor észrevételének el nem fogadása esetén a lelkipásztor a mellette nyilvántartott bejegyzett segédlelkész részére szolgálati bizonyítványt kiadni köteles és ha a bizonyítvány sérelmes tartalmú, az espereshez lehet felelőben (1933. évi II. egyh. tc. 91. § 2. bek.).

5. §. Az a segédlelkészül nem alkalmazott első lelkész-képesítő vizsgát tett atyafi, aki más egyházkerületben lakik, mint amelynek püspökétől felhatalmazása van, lakóhelyén semmiféle lelkézi szolgálatban segédkezést nem végezhet, de egyéb egyházi munkára rendszeresen is alkalmazható. Részére a lakóhely szerint illetékes lelkipásztor nem szolgálati bizonyítványt, hanem csak a lelkész-képesítő vizsgát letételese végett erkölcsi bizonyítványt ad, amelyben kenyérkereseti vagy egyéb megelégszések módját is meg kell jelölni.

6. §. A püspöki hivatalokban nyilvántartást kell vezetni nemcsak az alkalmazásban lévő segédlelkészekről, hanem

azokról is, akik már segédlelkézi szolgálatra felhatalmazást nyertek, azonban segédlelkészül alkalmazva nincsenek (bejegyzett segédlelkészek);

valamint azokról a végzett hittanhallgatókról és első lelkész-képesítő vizsgát tett atyafiakról, akik az egyházkerületben segédlelkézi felhatalmazást nem nyertek, azonban az egyházkerület területén laknak és ezt erkölcsi bizonyítvány nyerve végett bejelentették.

Lelkész-képesítő vizsgálatához vagy katonai szolgálat ügyében szükséges bizonyítványt csak az kaphat, aki a nyilvántartásba felvételét igazolja.

7. §. Azt, hogy a más életpályán elhelyezkedett végzett hittanhallgató vagy lelkész-képesítő vizsgát tett, de lelkézi oklevelet még nem szerzett atyafi megelégszésekére választott életpályára tekintettel a 6. §-ban megírt nyilvántartásba bevehető-e, a püspök ítéli meg.

8. §. Aki lelkézi oklevelet szerzett és sem végleges lelkézi, sem segédlelkézi alkalmazást nem nyert, köteles attól az időponttól számítva, amelytől a lelkézi oklevél megszerzése után nem lelkézi pályán működik, egy év alatt folyamodni az egyházmegyéhez lelkézi képzésének hatályban tartása végett. Ennél későbbben folyamodó kérvényét csak akkor szabad tárgyalás alá venni, ha késedelmet igazolja. Öt év eltelté után a kérelmet igazolás esetén sem szabad figyelembe venni.

9. §. Végzett hittanhallgató, lelkész-képesítő vizsgát tett atyafi vagy okleveles lelkész, ha egyházi tisztséget nem tölt be, mint egyháztag, ha pedig egyházi tisztviselő, tisztsége szerint vonható egyházi bírói eljárás alá.

Debrecen, 1942 május 19.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2941—1942. sz.

TÁRGY: *Lőrinczy József lelkézi oklevelének megsemmisítése.*

KÖRLEVÉL

a kebelbeli esperes urakhoz.

Tudomásulvétel kérésével közlöm, hogy az Egyetemes Konvent elnöksége a 149—1915. számú egyetemes konventi határozattal reáruházott hatáskörben a Szentábrahám községben (Udvarhely vm.) 1898. évi április hó 3. napján született Lőrinczy József csíkfalvai lelkész részére az erdélyi református egyházkerület lelkész-képesítő bizottsága által 1926. évi június hó 23. napján 307—1926. szám alatt kiállított s állítólag elveszett eredeti első lelkész-képesítő bizo-

nyítványát *érvénytelennek* nyilváníttotta s a másodlat kiadására az engedélyt megadta.

Debrecen, 1942 május 19.
Atyafiságos tisztelettel:

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2942—1942. sz.

TÁRGY: *Tanárok és tanítók próbaszolgálatának megszűntetése.*

KÖRLEVÉL

a tekintetes iskolafenntartó testületekhez.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a m. kir. pénzügyminiszter úrral egyetértve az 1942. évi április hó 14-én 30.500—1942. szám alatt kelt rendeletével a segélydíjas tanárok, szaktanítók és tanítók próbaszolgálatának megszüntetése tárgyában intézkedett. (L. a Hivatalos Közlöny 1942. évi május hó 1-én megjelent 9. számában.)

Utásítom a vezetésem alatt álló egyházkerület iskolafenntartótestületeit, hogy az érintett kérdésben a miniszter úr által kiadott rendelet értelmében járjanak el.

Debrecen, 1942 május 19.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2943—1942. sz.

TÁRGY: *Hadbavonult katonák gyermekeinek tandíjiztetése.*

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák tekintetes fenntartótestületeihez.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az 1942. évi április hó 27-én 106.895—1942. szám alatt kelt rendeletével a hadbavonult katonák gyermekei részére tandíjiztetési könnyítés engedélyezése tárgyában intézkedett. (L. a Hivatalos Közlöny 1942. évi május hó 1-én megjelent 9. számában.)

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a hitfelekezeti iskolák fenntartóit hasonló intézkedés megtételére kéri.

Felhívom a vezetésem alatt álló egyházkerület valamennyi közép- és középfokú iskola fenntartóját, hogy a hadbavonult katonák gyermekei részére a tandíjiztetési könnyítés engedélyezése ügyében a legméltányosabb eljárást tanúsítsák.

Debrecen, 1942 május 19.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2944—1945. sz.

TÁRGY: *Romániai iskolákból kimaradt tanulók továbbtanulása.*

KÖRLEVÉL

valamennyi tanintézet tekintetes igazgatóságához.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az 1942. évi április hó 17-én 106.310—1942. szám alatt kelt rendeletével Magyarországnak a trianoni szerződés folytán Romániához csatolt területen működött iskolákból kimaradt tanulók továbbtanulása tárgyában intézkedett. (L. a Hivatalos Közlöny 1942. évi május hó 1-én megjelent 9. számában.)

Utásítom a vezetésem alatt álló iskola igazgatóit, hogy az érintett kérdésben a miniszter úr által kibocsátott rendelet értelmében járjanak el.

Debrecen, 1942 május 19.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2977—1942. sz.

TÁRGY: *A segédlelkészek helyzetének rendezése.*

KÖRLEVÉL

Mivel az Egyetemes Konvent 398—1942. szám alatt a segédlelkészek helyzetének rendezése érdekében hozott határozata — nézetem szerint — általános érdeklődésre tarthat

igényt minden segédlelkész és segédlelkészt alkalmazó egyházközség, intézmény és lelkipásztor részéről, azt egész terjedelmében közzéteszem a következőkben:

„Az Egyetemes Konvent magyar református egyházunk életére nézve nagyjelentőségűnek s elodázhatalannak ítéli a segédlelkészek anyagi és szolgálati ügyeinek rendezését. Ennélfogva:

1. Kifejezi azt a nézetét, hogy a segédlelkészek javadalmazásának és szolgálati viszonyainak rendezése érdekében sürgős intézkedéseket tenni az egyházkerületeknek történelmileg kialakult és törvényben biztosított joga, de egyszerűsített hazánk és egyházunk jelenlegi helyzetében elodázhatalan kötelessége is. A dunamelléki egyházkerületnek e tárgyban legutóbb alkotott szabályrendeletét a többi egyházkerület figyelmébe ajánlja. Az egyházkerületeket felkéri, hogy e tárgyban hozandó határozataikat és alkotandó szabályrendeleteiket legkésőbb a folyó év december 31-ig terjesszék fel az Egyetemes Konvent elnökségéhez;

2. Kifejezi azt a nézetét, hogy a segédlelkészi állás és szolgálat mint ilyen, semmiesetre sem tekinthető állandó jellegű élethivatásnak. Ennélfogva a segédlelkészkérdés gyökeres és egyházunk szellemével egyedül összeegyeztethető megoldása csak az lehet, hogy az ilyen nem állandó jellegű állások és szolgálatok helyett a szükségnek megfelelő számú díjleves lelkipásztori, missziói és vallásoktató-lelkészi állások szervezetnek. Ez, a ma életben lévő egyházi törvények keretén belül nemcsak lehető, hanem egyenesen a törvény rendelkezéseinek a végrehajtása. Elsősorban egyházunknak magának érdeke, hogy szigorúan végrehajtsák az 1933. évi I. egyházi tc. 20. §-ának rendelkezése. A tömeggyülekezetekben a segédlelkészi állások szaporítása s a szaporításnak államsegéllyel való támogatása egyházhatóságilag segíti a vonakodó egyházakat abban, hogy ne szenvedjenek népességüknek megfelelő számú díjleves lelkészi állásokat.

3. Felkéri ez alapon Egyetemes Konventünk az egyházkerületek püspökeit, hogy névszerint megnevezve egyházmegyénként azokat az egyházakat, amelyekben az 1933. évi I. egyházi tc. 20. § alapján egy vagy több lelkipásztori állás szervezése szükséges, az ezekről szóló kimutatást 1942 szeptember 1-ig terjesszék fel a Konvent elnökségéhez, egyszerűsített pedig a törvényre hivatkozással sürgessék az egyházközségeket a szükséges számú lelkipásztori állás megszervezésére. Utasítsák a püspökök az espereseket, hogy kísérik figyelemmel a szervezés minden mozzanatát s személyes kiszállásokkal s az anyagi lehetőségek megállapításával igyekezzenek a lelkipásztori állások szervezésének munkáját megindítani s jövőre jutását előmozdítani. Továbbá a püspökök, az egyházkerületi missziói előadók és az esperesek bevonásával névszerint szíveskedjenek megállapítani azokat az egyházközségeket, ahol a tanyai hívek felkondozása céljából díjleves missziói állás volna szervezendő. Ugyanez történjék a szórványok tekintetében is. Az egyházkerületi vallásoktatási előadó bevonásával készítenek a püspökök kimutatást azokról az egyházközségekről, amelyekben a nemreformátus középiskolába, középiskola és elemi iskolába járó református növendékek száma indokolta tenni önálló vallásoktatási-lelkészi állások szervezését. A püspökök szíveskedjenek utasítani az ilyen egyházközségeket, hogy azonnal kérvényezzék az állások megszervezéséhez az állam anyagi hozzájárulását. Ugyancsak szíveskedjenek a püspökök jelentést kérni nagyobb kórházak református betegeinek számáról és azok lelki gondozásának ellátásáról s vizsgálják meg, hogy az ottani helyzet nem tenné-e indokolttá és lehetővé kórházi lelkészi állás szervezését.

4. A fentiek figyelembevételével felkéri az Egyetemes Konvent a püspököket, hogy készíttessék el az esperesekkel a segédlelkésztartó helyek kimutatását és a Konvent által rendelkezésre bocsátandó jelentőiveken a segédlelkészek helyzetrajzát. A jelentőivet a segédlelkész tölti ki, a lelkipásztor és gondnok hitelesíti. Nézeteltérés esetén joga van mind a segédlelkésznek, mind a lelkipásztornak külön-külön jelentőivet betervezni. A jelentőiveket az espereshez kell beküldeni, aki kimutatásba foglalva, a püspökhöz terjeszti fel azokat. A jelentéseket a püspök feldolgoztatja az egész egyházkerületre nézve s az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti. Az egyházkerületi közgyűlés bírálja el a segédlelkésztartási jogosultságot. U. n. „kényelmi“ kaplantartás nem engedélyezhető. A segédlelkésztartáshoz az Egyetemes Konvent véleménye szerint megokolt tárgyi előfeltételek (tanya, szórvány, vallásoktatás, kétezernél nagyobb lélek-

szám és hasonlók) kellene. Viszont, ha az ilyen feltételek megvannak, az Egyetemes Konvent véleménye szerint az egyházkerület kötelezheti is az egyházközséget segédlelkésztartásra. A segédlelkész-tartás vagy nem tartás semmi körülmények között nem függhet a lelkipásztor és az egyházközség önkényes elhatározásától.

5. Az Egyetemes Konvent mindezen, az egyházkerületektől beérkező jelentések alapján előterjesztést kíván tenni az Országos Zsinathoz a segédlelkész-ügy végleges rendezése érdekében.

Mint hogy pedig a segédlelkészek problémái a Konvent nézete szerint szoros összefüggésben vannak a lelkipásztorok egzisztenciális kérdéseivel, kivált anyagi és szociális helyzetével, valamint a fenyegető lelkészhiánnyal, az Egyetemes Konvent már most előterjesztést tesz az Országos Zsinathoz a magyarországi református lelkészek neveltetési és segély-alapjának megalkotása érdekében.

Az Egyetemes Konvent kifejezi azt a óhaját is, hogy református tanítványaink a lelkészek, tanárok és tanítók gyermekeit a kedvezmények és jótétemények odaítélésénél az eddiginél is fokozottabb figyelemben részesítsék.

Debrecenben, 1942 május 21.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

3695—1942. sz.

TÁRGY: *Anyakönyvi kutatás.*

FELHÍVÁS.

Kelemen Zoltán alezredes debreceni, Károly Ferenc József út 34/b.) szám alatti lakos kérelmére elrendelem nagyanyjának: annak a *Tegeze* (Thegze) *Juliánnának* születési anyakönyvi bejegyzése felkutatását, akinek atyja Tegeze Sámuel, gyámánya pedig özv. Tóth Ferencné volt.

Tegeze Juliánna 1847 november 18-án 21 éves korában kötött házasságot Békésen Kovács Lajos hités ügyvéddel. Meghalt Mezőtúron 1879 március 6-án 51-ik életében.

A fentiek szerint a nevezett 1879 körül született.

A születési anyakönyvi bejegyzés megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki az anyakönyvi kivonati díjon felül 10—P kutatási díjat is fizet.

Debrecen, 1942 május 26.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

FELVÉTELI HIRDETMÉNY.

Fü- és Leányinternátusba felvétel.

A *hódmezővásárhelyi* református egyház nyolcosztályú fiúgimnázium (I. Kossuth-tér 6.) és nyolcosztályú leánygimnáziumával (VI. Szent István-tér 2) kapcsolatban ez intézetekkel egy telken külön fiú- és külön leányinternátust tart fent. Felvételi kérvények július 31-ig nyújthatók be. A teljes díj lakás, fűtés, világítás, mosás és naponként négy-szeri bőséges, ízletes étellel együtt havonként a fiú-internátusban 70, a leányinternátusban 75 P. Kívánatra részletes tájékoztatást küldenek az Igazgatóságok.

Pályázati hirdetmények

Minden pályázati hirdetményt a Debreceni Protestáns Lapban, mint egyházkerületünk hivatalos lapjában közzé kell tenni és az első közzétételét pályázatokat az előző hó 25-re, a 15-én közzétételét pedig a hó 10. napjára kell a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki Hivatal) beküldeni.

Hirdetési díj millimétersoronként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2—pengő.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
2991—1942. szám.

PÁLYÁZAT.

Az érmelléki református egyházmegyébe kebeleztet, nyugdíjazás folytán megüresedett **érbogyoszlói lelkipásztori állásra** pályázatot hirdetek. Fizetés díjleves szerint: 1. Lakás (3 szoba, iroda, konyha, kamara) melléképületekkel, 1 k. hold 691 négyszögöl kerttel. 2. Kézpénz: 84 o. é. forint. 3. 105 köböl rozs az egyház vékájával. 4. 12 kat. hold

1468 négyszögöl forduló szántóföld, adóját az egyház fizeti. 5. egyház 1180 négyszögöl szőlőjének haszonélvezete, a lelkipásztor maga munkáltatja. 6. Egy és fél telek után járó legelőilletőség. 7. Egy és fél telek utáni erdőmegváltás 91 korona 10 fillér. 8. 12 öl kemény tűzifa beszállítva. 9. Stóla az egyházkerület megállapítása szerint. 10. Nyolc kat. hold kisajátított föld, melyért az egyház nem felel, adóját a lelkipásztor fizeti. A kötelesség az egyházi törvényben foglaltak. Pályázhatnak a rendes lelkészi állásra jogosultak. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. A pályázati kérvényeket a hivatalos lap keletjéről számított 15 nap alatt az ermelléki Református Esperesi Hivatal címre Székelyhídra kérem beküldeni.

Debrecen, 1942 május 20.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Hajdúnánás református gimnáziumának igazgatótanácsa pályázatot hirdet: a) matematika-fizika, b) rajz-tanári, c) magyar-latin és d) latin-történelem szakos *tanári állásokra*, továbbá csak egy iskolai évre szóló bármilyen szakos óraadó-tanári és egy felügyelőnői megbízatásra. Az a) és b) alatti tanszékek miniszteri kinevezés alá esnek, s esetleg rendes tanárral tölthetnek be, így az ezekre pályázók kérvényüket a nagyméltóságú M. Kir. Vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrhoz címezzék, de a gimnázium Igazgatótanácsához adják be, a többiek választás útján tölthetnek be, s közülök az óraadói megbízatásra szakvizsgás tanárjelölt, a felügyelőnői megbízatásra pedig alapvizsgával vagy polgári iskolai képesítéssel bíró tanárnő is pályázhat. A tanszékes állásokra megfelelő szakcsoportú középiskolai oklevéllel rendelkező református tanárok pályázhatnak, s okmányokkal igazolják életkorukat, vallásukat, esetleges tanári szolgálatukat, keresztyén származásukat, családi állapotukat, magyar állampolgárságukat, a katonasághoz való viszonyukat, hazafias érzésüket és megbízhatóságukat, végzett tanulmányukat és tanári képesítésüket, egészségi állapotukat — hatósági bizonyítvány tbc. szempontjából is — és rövid életrajzukat. A folyamodványokat az összes pályázók június 25-ig a Gimnázium Igazgatótanácsához küldjék be. Az állásokat 1942 szeptember 1-én kell elfoglalni. A megválasztottak közül azok, akik az intézet internátusában felügyeletet vállalnak, ezért teljes ellátást és lakást kapnak.

Kisújszállás református Horthy-gimnáziumának fenntartótestülete pályázatot hirdet egy elhalálozás folytán megüresedett magyar-latin szakos *rendes tanári* és egy nyugdíjazás következtében megüresedett testnevelési *rendes tanári* állásra. Az állások a pályázók eddigi szolgálatának megfelelően rendes vagy helyettes tanárokkal tölthetnek be. Pályázhatnak megfelelő képesítésű református vagy evangélikus vallású tanárok. Javadalom az állami tanárokéval azonos. A pályázók kellően felszerelt kérvényeiket 1942 június 24-ig adják be a Gimnázium Igazgatótanácsa címére. Közszolgálatban nem állók igazolják azt is, hogy nem esnek a zsidótörvény korlátozásai alá. Nöttek tanárok a gimnázium internátusában külön díjazás mellett felügyelő tanárok is lehetnek.

A **máramarosszigeti** református gimnáziumnál 1942. évi szeptember hó 1-én betöltendő 1) magyar-román, 2) magyar-német, 3) latin-történelem vagy magyar-latin, 4) rajz és 5) testnevelési szakos *tanári állásokra* a szabályszerű illetményekkel ezennel pályázat hirdettetik. Pályázhatnak olyan okleveles tanárok, akik a fenti szaktárgyakból középiskolai tanári képesítést nyertek. Ezek az újonnan szervezett államszolgálatos tanszékek a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezése szerint csak megfelelő szakcsoportosítású *kezdő tanárral* tölthetők be, akik e rendszeresített tanszékeken mint helyettes tanárok kezdik meg szolgálatukat.

A fentiek közül az 1. sz. alatti magyar-román szakos tanszék vallás- és közoktatásügyi miniszteri kinevezés alá esik, a 2., 3., 4. alattiak választás útján tölthetnek be. A magyar-román szakos tanszékre pályázók kérvényüket a nagyméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úrhoz, a többiek a máramarosszigeti Református Gimnázium Igazgatótanácsához intézzék, s mellékelten okirattal igazolják: a) életkorukat, vallásukat, b) keresztyén származásukat, c) családi állapotukat, d) magyar állampolgárságukat, e) hazafias érzésüket és megbízhatóságukat, f) végzett tanulmányukat és tanári képesítésüket, g) a tanári pályára való egészségi alkalmasságukat — hatósági bizonyítvánnyal tbc. szempontjából —, h) nyelvismereteiket és rövid életrajzukat.

A folyamodványokat folyó évi június hó 15-ig az összes

pályázók, (a magyar-román szakosok is) a máramarosszigeti református gimnázium igazgatótanácsához küldjék be.

Rokontárgyakból képesített pályázók (utólagos jóváhagyás fenntartásával) csak akkor választható meg, ha a pályázók között nincs olyan képesítésű, amilyen képesítés a fenti szaktárgyaknak megfelel.

Amennyiben a megválasztott tanárok az intézet internátusában hajlandók felügyeletet vállalni, ezért teljes ellátást és lakást nyerhetnek ellenszolgáltatásként.

Máramarossziget, 1942 május 6-án. *Dr. Molnár Pál* sk., igazgató, *Isaák Imre* sk., esperes-lelkész, az igazgatótanács elnöke.

A **szatmárnémeti** református Leánynevelőintézet igazgatótanácsa 1942 szeptember 1-től kezdődő szolgálattal a következő tanszékekre hirdet pályázatot:

1. *A leánygimnáziumnál*: magyar-latin, magyar-német, mennyiségtan-természettan, testnevelés szakos *rendes tanári* tanszék. Az első kettő miniszteri kinevezés alá esik. Továbbá pályázatot hirdet vallás, magyar-román, mennyiségtan-természettan, rajz-kézimunka *helyettes*, esetleg *rendes* tanszékekre.

2. *A leányliceumnál*: magyar-német, mennyiségtan-természettan szakos *helyettes*, esetleg *rendes* tanszék.

3. *A leánypolgári iskolánál*: mennyiségtan-természettudomány *helyettes*, esetleg *rendes* tanszék.

Pályázhatnak olyan okleveles tanárnők és tanárok, kik a fenti szakcsoportokra megfelelő képesítést nyertek. Pályázók kérvényüket a szatmárnémeti Református Leánynevelő Intézet igazgatótanácsához intézzék és június 21-ig a szatmárnémeti Református Leánynevelőintézet Igazgatótanácsához adják be. Megjegyezzük, hogy a Leánygimnáziumban a magyar-latin és magyar-német tanszékekre a kinevezést a magyar kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr eszközözi.

A pályázathoz mellékelendő: vallást, életkort, keresztyén származást, családi állapotot, magyar állampolgárságot, végzett tanulmányt és a tanári képesítést, egészségi állapotot (halásági bizonyítvány tbc. szempontjából) igazoló okmány és rövid életrajz.

Szatmárnémeti, 1942 május 22-én. *Bakcsy Korbuly Irén* igazgató, *Boros Jenő* ig. tan. elnök.

Szeghalom református gimnáziumánál 1942 szeptember 1-től kezdődően betöltésre kerülnek a következő gimnáziumi rendes tanári tanszékek: kettő *magyar-latin*, egy *történelem-földrajz*, egy *földrajz-természettan*, egy *rajz-tanári* tanszék és egy *magyar-latin* szakos helyettes tanári tanszék. Pályázhatnak gimnáziumi tanári oklevéllel rendelkező református tanárok. Javadalmas és kötelesség azonos az állami tanárokéval. Nöttek tanárok kérvényükben jelezzék, hogy 60 P külön díjazásért és teljes ellátásért hajlandók-e internátusi felügyelő tanári szolgálatot vállalni. Közszolgálatban nem álló pályázók kötelesek igazolni, hogy nem esnek az 1939. IV. tc. 1. és 5. §-ában meghatározott korlátozások alá. Katonasághoz való viszonyuk igazolandó. Személyes bemutatkozás kívánatos, de költségmegtérítést az iskola nem adhat. Az okmányokkal felszerelt kérvényeket 1942 július 1-ig kell a Gimnázium Igazgatótanácsához beküldeni.

Gazdasági szakképesítésű vagy kertész-tanárt választ 1942 szeptember 1-én kezdődő hatállyal a szeghalmi református Péter András-gimnázium mezőgazdasági tagozata. Pályázhatnak olyan református férfiak, akik gazdasági szak-tanári vagy kertész-tanári oklevelüket megszerezték vagy egy éven belül meg fogják szerezni. Javadalmas és kötelesség azonos az állami mezőgazdasági középiskolai tanárokéval. Származás és a katonasághoz való viszony igazolandó. Az okmányokkal felszerelt kérvényt 1942 július 1-ig kell a Gimnázium Igazgatótanácsához benyújtani.

Abádszalók-Abád református egyházközség pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Pályázati határidő 1942 jún. 30. Kötelesség: kijelölt osztály vagy osztályok vezetése, belmissziói munka végzése, énekkar vezetése, lelkész helyettesítése, egyházi jegyzőség. Javadalom: 9 kat. hold 575 □-öl jó szántóföld, természetbeni lakás az új iskolaépületben (3 szoba, előszoba, konyha, kamra stb.), 1 öl tűzifa beszállítva a község határából, stóla és államszegély. Helyi javadalom 9 értékegység. Állás azonnal elfoglalandó. Iskola öt tanerős. Felszerelt kérvények válasz-bélyeggel Református Iskolaszék, Abádszalók-Abád címre küldendők.

Az **ajaki** (Szabolcs vm.) református egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet *kántortanítói* állásra. Javadalom: lakás mellékhelyiségekkel, kert, 15 m. hold szántó (15 értékegységben), államszegély. Kötelessége I—VII. vegyes osz-

lányok tanítása, kántori teendők végzése, belmissziói munkában segédkezés. Pályázati határidő június 21. Sajátköltségű megjelenés előnyös. Állás július 1-én vagy megválasztott pályázat alkalmával bejelentett kívánsága szerint sept. 1-én foglalandó el. Község fővonal mentén fekszik, állomás helyben.

Bereg-rákosi református egyházközség pályázatot hirdet az államhoz történt kinevezés folytán megüresedett III. sz. *tanítónői* állásra. Fizetése törvényszerű. Természetbeni lakás: modern két szoba, konyha villanyvilágítással. Kötelesség: presbitérium által kijelölt osztályok vezetése, női kézimunka tanítása, Leánykör és vasárnapi iskola vezetése, egyháztársadalmi munkában résztvenni. Pályázati határidő a megjelenéstől 21 nap. Kellően felszerelt kérvények, válasz-bélyeges borítékkal Református Lelkészi Hivatalnak Beregrákosra küldendők. Állás választás után azonnal elfoglalandó.

A **bojti** református egyházközség 21 napi határidővel pályázatot hirdet az I. sz. *kántortanítói*, átválasztás esetén a II. sz. *tanítói* állásra. I. sz. állás javadalma: 12 kat. hold 1545 öföld, 987 q búza, 1 q zab, 1 és fél öföld fa, s évi 197 P (38 értékegységben), II. sz. állás: 11 kat. hold 113 öföld, 7 és fél q búza, 1 q zab, 1 öföld tűzifa és évi 100 P (36 értékegységben). Földek adóját az egyház fizeti. Kötelesség: reá-bizott osztályok vezetése, gazd. ism. isk. gazd. tárgyak oktatása (melyért külön fizetés jár), kántori teendők, énekkar-vezetés, belmissziói munkában közreműködés. Férfiak és nők pályázhatnak. Az állás *azonnal* elfoglalandó. Pályázatok Református Iskolaszék, Bojt (Bihar m.), küldendők.

Csökmő református egyházközség pályázatot hirdet lemondással megüresedett *kántortanítói* állásra. Fizetése: egyházközségtől évi 804 pengő készpénz illetményhivatal útján kézbesítve, 15 kat. hold 1082 □-öl szántóföld 4 legeltetési joggal, 25 értékegységben. Természetbeni lakás vagy lakbér. Stólaváltás 265 pengő összegben. Államsegély. Kötelessége díjlevél szerint. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított 21 nap. A pályázók a kántor-próba idejéről értesítetnek, amelyen saját költségükön jelenhetnek meg. Állás július hó 1-én foglalandó el. Kellően felszerelt és válaszbellyeggel ellátott kérvények Református Lelkészi Hivatal Csökmő (Bihar megye) címre küldendők.

A **dobrai** református egyházközség pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *IV. tanítói* állásra. Fizetés: lakás kerti, 149 pengő helyi jövedelemmel és a törvényes állami fizetésekiegészítéssel. Kötelesség: a reábizott osztályok vezetése, belmissziói munkában való segédkezés. Pályázati határidő a megjelenéstől számított egy hónap. Pályázatok az előírt iratokkal Református Lelkészi Hivatal, Dobra, küldendők.

Érkésérü (Bihar vm.) református egyházközsége pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett II. számú *nőtanítói* állásra. Helyi javadalom: Természetbeni lakás, évi 698 pengő; megfelelő államsegély. Kötelessége: reábizott osztályok vezetése, belmissziói munkában segédkezés. Pályázati határidő 21 nap. Az állás *azonnal* elfoglalható. Pályázati kérvények Református Lelkészi Hivatal, Érkésérü, küldendők.

Géresi (Szatmár megye) református egyházközsége pályázatot hirdet II. *tanítói* állásra. Fizetés és kötelezettség törvényszerű. Pályázati kérvények Református Lelkészi Hivatalhoz küldendők. Állás július 1-én elfoglalható.

Hajdúnánási református egyházközség iskolaszéke pályázatot hirdet a halálozás folytán megüresedett *Tedély-lányai tanítói* állásra. Helyi javadalom ezidőszertől a kezdő fizetés 30%-a, szép lakás pincével, melléképületekkel s mintegy 1200 □-öl szántóföld és gyümölcsös a lakás mellett. 70%-os államsegély. E tanyai iskola a várostól 7 km. távolságra vasúti állomás, kövesút és gyógyfürdő közvetlen szomszédságában (néhány méter) fekszik. A városban nyolcosztályú gimnázium van, ahova tanulógyermeknek vonaton kényelmesen bejárhatnak. Kötelesség: I—VI. vegyesosztály tanítása, istentiszteletek alkalmával énekvezérség harmoniummal és szükség esetén istentisztelet végzése. Választás a fennálló vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendeletek alapján. Pályázati határidő a lap megjelenésétől számított 21 nap. Megválasztott állását folyó évi július hó 1-én köteles elfoglalni. Pályázati kérvények Iskolaszék címére válaszbellyeggel küldendők. Református Iskolaszék, Hajdúnánás.

Hajdúszoboszló református egyházközsége pályázatot hirdet anyaghiányai *tanyai tanítói* állásra. Fizetése a Központi Illetményhivatal útján folyósítva, lakással és kerttel. Kötelessége vegyes iskola tanítása, istentiszteletek alkalmá-

val kántori teendők végzése. Felszerelt pályázatok három héten belül hajdúszoboszlói Református Lelkészi Hivatalhoz küldendők. Nők is pályázhatnak.

Kiskereki református egyházközség pályázatot hirdet *kántortanítói* állásra egyhavi határidővel. Tanítói helyi javadalom évi 548 pengő. Külön kántori javadalom: hat és fél kat. hold szántóföld és tíz köbméter tűzifa beszállítva. Stóla. Kötelesség: kijelölt osztályok vezetése, énekkar szervezése és vezetése. Belmissziói munkában segédkezés. Egyházi jegyzőség. Szükség esetén lelkész helyettesítése. Kántori teendők. A község Székelyhídtől 3 km-re fekszik, köves útja, állomása, postája van. Az állás folyó évi szeptember 1-én foglalandó el.

Nagybereg egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet a hattanerős népiskolájánál nyugdíjazás folytán megüresedett II. számú *tanítói* állásra. Javadalom: 1. lakás természetben, vagy törvényes lakásbér; 2. a mindenkori kezdő tanítói fizetés 10%-a (jelenleg havi 16:30 P); 3. törvényes fiz. kieg. államsegély. Kötelesség: 1. egy (legfeljebb két) vegyesosztály vezetése; 2. egyháztársadalmi munkában segédkezés; 3. gyakori kántorhelyettesítés, melyért külön megállapodás szerint, beszámítási kötelezettség alá nem eső, jelentős ellenszolgáltatást nyer. Csak kántororganistai képesítéssel és gyakorlattal bíró tanítók pályázzanak, illetve keresetlen előzetesen lehetőleg személyes érintkezést a Lelkészi Hivattal. Az állás 1942. évi augusztus hó végén foglalandó el. Pályázati kérvények kellően felszerelve jún. 30-ig „Református Lelkészi Hivatal, Nagybereg, Bereg vm.” címre küldendők. (Villanyvilágítással, járdával bíró, m. városához közel fekvő hely, — orvos, posta, vasúti, táviró, telefon, autóbussz megálló helyben).

Nádudvari református egyház pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *tanítói* állásra. Javadalom: Teljesen illetményhivatal útján. Törvényszerű lakbér. Kötelesség díjlevél szerint. Személyes megjelenés saját költségére előnyös. Korteskedés kizáró ok. Pályázati határidő 21 nap. Pályázhatnak férfiak és nők. Válaszbélyeges pályázatok Lelkészi Hivatal címére küldendők.

A **nyírlővi** református egyházközség pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Fizetés: lakás, kert, 15% helyi hozzájárulás, államsegély. Pályázhatnak kántortanítói oklevéllel bíró férfiak és nők. Református Iskolaszék, Nyírlő, u. p. Pap (Szabolcs m.).

A **nyüvedí** református egyházközség pályázatot hirdet a szervezés alatt álló második *tanítói* állásra a következő feltételek mellett: I. Javadalom: a) 140 pengő évi fizetés az egyház pénztárából; a többi államsegély. b) Amíg megfelelő lakás épül, törvényes lakáspénz. II. Kötelesség: a reábizott osztályok vezetése az egyházi és állami törvények s rendelkezések szerint. Megválasztandó tanító(nő) állásában a szervezés befejeztével erősítették meg, ami csak formális kikötés. Megválasztandó javadalmazása július elsejével kezdődik. Pályázati határidő június 28. Pályázat: Református Lelkészi Hivatal, Nyüved, Bihar megye. Vasútállomás: Paptamási címen.

Rétközberenesi református egyházközség pályázatot hirdet második számú *tanítói* (tanítónői) állásra. Fizetés, kötelesség törvényes. Határidő három hét. Villany beruházás megváltása ötven pengő.

Szatmárcsekei református egyházközség pályázatot hirdet harmadik, *nőtanítói* állásra. Fizetés: 10% helyi javadalom, lakás, a többi államsegély. Kötelességek: reábizott osztályok, most I—II. vegyesosztály és leánytovábbképző tanítása, belmissziói munkában segédkezés. Állás július elsején elfoglalandó. Pályázati idő 21 nap. Felszerelt kérvények Református Lelkészi Hivatal, Szatmárcseke címre küldendők.

Tiszabees református egyházközség iskolaszéke múlt év december 15-én megjelent pályázati hirdetését ismét meg-hosszabbítja 21 nappal, azzal a megjegyzéssel, hogy az állás szeptember 1-én foglalandó el.

Tiszacsege református egyházközség pályázatot hirdet a XI. számú *tanítónői* állásra. Fizetése, kötelessége törvényszerű. Pályázati határidő 21 nap. Szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények — felbélyegzett válaszborítékkal el-látva — Református Lelkészi Hivatal, Tiszacsege, Hajdú m. címre küldendők. Állás július elsején elfoglalandó.

TARTALOM:

Révész Imre: Evangéliumi kötelezettség teljesítés — Uray Sándor: Az egyház harca — Uray Sándor: Pünkösdi keserűség — Baja Mihály: Kőrösi Csoma Sándor (vers.) — Halottaink — Különletek — Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetések — Hirdetések

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

A Gáz

a legjobb, legolcsóbb, legtisztább ;
a legkényelmesebb ;
a leggyorsabban kezelhető ;
melege pontosan szabályozható ;
számlaértéke egy hónappal később-
ben fizetendő.

Fűzők, tűzhelyek, autogeyserek, fürdő- és fűtőkályhák
olcsón kaphatók.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása,
költségvetés.

BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon : 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON : 20-06 és 15-48

Alapította :
Sesztina János
1819-ben.

IPARI-, MEZŐGAZDASÁGI-, HÁZTARTÁSI-,
GÁZOLTALMI- és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyűmölcsöztet és azon-
nal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyó-
sit. — Mint a Futura főbizományosa, fog-
lalkozik a termény-üzlet minden ágával. TELEFONOK :
Bank : 19-70. és 22-32. Terménysztyál : 28-66. szám.

Papi palástot és süveget

a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat
jutányos áron készíti

Szénási Sándor

Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.

JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református iparos.

A „TAKARÉKOSSÁG” KERESKEDELMI RT.

kötelékébe tartozó cégek ma is vál-
tozatlan feltételek mellett
s zavartalanul állanak rendel-
kezésére mindazon mt. vásárlóknak,
kik mindenkor pontos fizetményeik
igazolására érvényes vásárlási
utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA

ORGONA- ÉS HARMÓNiumGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30.

1867—1942.
75. év

Orgonák, harmóniumok javi-
tása, átépítése, új homlokzat-
sípok, villamos fűtőberende-
zések. — Méltányos feltételek,
művészi kivitel.

Vizsgai jutalomkönyvek

óriási választékban
beszerezhetők

a „**MÉLIUSZ**” könyvkereskedésből

Debrecen, Ferenc József-út 26.

Árjegyzékeket kívánatra készséggel küldünk.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45—47. Telefon : 23-70., 23-71.
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL

DEÁK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő és papiszabósága. Hódmezővásárhely, IV., Felekt-u.

Az országos híró Szántó L.-nek 1935. óta haláláig volt palást-, tóga-
k'zítő mestere. Készíték ORLE-formába szövetselyempalástot, sü-
veget, tógát, övet, papi mellényt. Régit felújítok. Felvidéki, erdélyi
Tiszteletes Uraknak, nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron
átalakítom ORLE-formába. Elismerő- és ajánlólevelekkel, mintákkal
szolgálók. Pontos időben, portómentesen szállítok elismert
finom anyagokból és szép munkával. Református iparos.

Lelkész urak figyelmébe!!!

**RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó
templomépítési, tatarozási és tervezési vállalata**
tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen
szolgál, helyszínre leutazik.

Kálvinista cég!

Vállalati összegének 2—5%-át a református lelkészárva javára adja
Számos elismerő és kitüntető bizonyítványok.

Tiszalök.

Postafiók 11

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon : 23-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával :

betétek elhelyezése kölcsönök folyósítása
értékpapírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS

PAPI PALÁST ÉS SÜVEG

KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDÜ
KIVITELBEN

FÉNYES ILONA RIMASZOMBAT

Derecskei dalárdák 1942 március 8-i ünne- pélyéből	150—	
Református tantestület, Hajdúszovát	18-82 (116-42)	
Barta András, Kismarja	20— (40—)	
Koroknay Károlyné, Szegi, a „Magyar Jövő” útján	5—	
Horváth Gábor ny. ig.-tanító, Jánd (név- napmegváltás)	10— (30—)	
Nagy Kálmán tanító, Debrecen	10—	
Szatmár láncos-templomban perselypénz, Révész Imre püspök úr látogatása al- kalmából	146—	
Volentik Sándor kereskedő	2-40 (21-54)	
Dr. Salánki József vár. tisztiorvos, Debr.	50— (100—)	
Czettfalva—Bene egyház	50—	
Máramarossziget: Nőszövetség	150—	
„ Enekkar	25—	
„ Leányszövetség	25—	
(Révész Imre püspök úr 1942 ápr. 24—26. látogatása alkalmából virágmegváltás.)		
Pelbárhida egyház	10—	
Apátkeresztúr: Egyház	10—	
„ Kádár Miklós lelkész	10—	
Futó András püspöki titkár, Debrecen	20— (320—)	
Sárközy Lajos lelkész, Szatmárnémeti	50—	
Jakó Imre volt növendék, Budapest	100—	
Nyírgyulai egyház	20—	
Református gimnázium tanári kara, Debr.	75-96 (379-80)	
Református polg. isk. tanári kara, Debr.	28-51 (140-75)	
Veress Bálint ny. lelkész, Debrecen	5— (120—)	
Huszt: Egyház	200— (400—)	
„ Széchenyi István lelkész	100— (150—)	
„ Orgoványi György tanító	20—	
Mezőtelki: Egyház	20—	
„ Nyeste István lelkész	20-10	
Debreceni Kistéplomi egyházközség (Dr. Révész Imre püspök úr tartotta bilia- óra perselypénze.)	25—	
Dr. Szendy Balázs orvos, Miskolc	60— (80—)	
Kaba: Egyház, 1942-re	150—	
„ Perselypénz	212-15	
Dr. Sós Mihály ügyvéd, Debrecen	30—	
P. Nagy Zoltánné, Debrecen (fia, néhai Psenyecki Nagy Elemér emlékére)	100—	
Sóvágyó Gábor joghallgató, Debrecen	2—	
Befizetések összege	8,358-25	
1942 március 14-ig befolyt	85,589-30	
Összesen	93,947-55	

Új megajánlások.

Érkeserű egyház 6 évig összesen 200 P-t ajánl fel.
Nagykakucs egyház 6 éven át évi 15 P-t ajánl fel,
összesen 90 P.
Rév egyház 6 éven át évi 15 P-t ajánl fel, összesen
90 P-t. Kulcsár Andor lelk. évi 25 P-t, összesen 150 P-t.
Nagyszalonta egyház felajánl 6 évig évi 200 P-t,
összesen 1200 P.
Arday Aladár református lelkész, Nagyszalonta, fel-
ajánl 6 évig, 100 P-t, összesen 600 P.
„Az Isten gazdag áldását kérem a nekem is oly kedves
Alma Materre s annak megsegítése érdekében a fölisztelelt
és méltóságos Püspök úrnak a hazatért egyházközségek és
öregdiákok között is megindított akciójára.”
Biharpüspöki egyház felajánl 7 évig évi 100 P-t,
összesen 700 P.
Orth Imre lelkész, Biharpüspöki, felajánl 7 évig évi
30 P-t, összesen 200 P.
Herczegh Kálmán, Biharpüspöki, felajánl 7 évig évi 5 P-t,
összesen 35 P.
Vigváry Mihály, Biharpüspöki, felajánl 7 évig évi 5 P-t,
összesen 35 P-t.
Ottomány egyház felajánl 6 évig 25 P-t, összesen 150 P.
„Egyháztanács annak tudatában, hogy egyházunk
népünk és hazánk az igazi magyar, az egyházért, a hazáért
s népünkért élő és munkálkodó vezetőket a debreceni
református Kollégiumtól nyerte, 150 P-t ajánl fel a debre-
ceni református Kollégiumnak.”
Cs. Nagy Dániel református lelkész, Ottomány, évi
50 P-t ajánl fel.
„A Kollégium segítségére évente 50 P-t ajánlok fel,
nem 6 évre, hanem még fizetni, esetleg kiegészíteni tudom
egy nagyobb összegre. Adom ezt nem azért, hogy vissza-
fizessen a Kollégiumnak, amit tőle kaptam — azt vissza-
fizetni úgy sem tudnám —, hanem hálából azért, hogy

engem, az özvegyasszony varrónőnek szegénysorsú gyerme-
két oda segített, hogy egyházáért s magyar népemért a
22 év alatt ezen örökhelyen munkálkodhattam s megrokkant
erőmmel munkálkodhatom ezután is, míg Isten vissza
nem hív.

Többet elszakítani ezidőszerint magamtól és családom-
tól nem tudok. A 22 évig terjedő román megszállás alatt
25,000 P lelkészi fizetésemet kellett visszaajándékoznom
egyházközségemnek, hogy az illegális terhekkel leszegényít-
tett gyülekezetem meg tudja tartani iskoláit. 14 éven át a
javadalmi földeken kívül évi 25 P fizetésem volt, ebből
éltem s neveltetem gyermekeimet. Bizony, leszegényedtem,
eladósodtam. Amikor meg gyülekezetem nagy áldozattal s
erőfeszítéssel segítségemre jött, akkor meg a hadbírság
elé hurcoltatásaim, az egyházáért s magyar népemért
folytatott munkám miatt reám rótt bírságok s ügyvédi
költségek tették még nehezebbé anyagi helyzetemet.

Nevelő Anyám — Alma Mater —, Debreceni Kollé-
gium! Nem panaszként írom ezeket, nem is csupán adomá-
nyom csekélységének magyarázatára, hanem dicsekedésül,
nem magammal, hanem tevéled dicsekszem, mert te adtad
a tudást, a szellemet, a hitet és az erőt, amellyel az Uram-
nak, az Úr Jézus Krisztusnak e küzdő egyházáért és e
szánakozóra méltó sokaságért, sokat szenvedett magyar
népemért munkálkodni, küzdeni és szenvedni tudtam.”

Seress Zoltán dolhai missziós lelkész a következő újabb
megajánlásokat jelenti be:

Kiss Júlia postamester, Kerecke, 70 P.
Ifj. Endrei Lajos kereskedő, Dolha, 140 P.
Fülöp Gyula magántisztviselő, Ökörmező, 35 P.
Szücs Ferenc erdőmérnök, Vueskómező, 200 P.
Ezzel a Dolha, Ökörmező, Majdánka, Kovácsréti kör-
zetből a megajánlások összege 2293 P-re emelkedett.

A megajánlott összegek egy részét már összegyűjtötte
(lásd a nyugtázások közt 145— P-t), a többiekét is igéri
az összegyűjtést. Ezzel fejezi be levelét: „Soha sem fáradok
el, amikor drága Kollégiumunk javára munkálkodhatom s
remélem, rövidesen ismét növelhetem végösszegünket.”

Külön alapokra.

D. Nagy Sándor g. ig., Hódmezővásárhely, saját alapra	15-10 (120-30)
Dr. Lévy Gyula, Szolnok, Papp—Szántó- alapra	40— (360—)
Zeke Dániel ny. ig.-tanító, Törökszent- miklós, saját alapra	300— (1000—)
Dr. Veress István-alapra: V. Nagy Zoltán 10—, Vigváry L. és Balogh I. 34—, Horváth Sándor 2— P	46—
Dr. Szeremley Béla ny. tanár, Debrecen, saját alapra	225—
Makay Balázs ny. ig.-tanító, Tiszadob, saját alapra	1000— (2000—)
Ezzel az 1941 szeptemberi küldésével már 2000 P-s alapot létesített tani- tóképzős növendékek jutalmazására.	

Beküldtek külön alapokra 1,626-10

Március 14-ig 10,662-49

Összesen 12,288-59

Végösszeg 106,236-14

A kollégiumi igazgatóság mindazon egyházaknak és
magánosoknak, akik 1941-re még nem küldték be a meg-
ajánlott összeget, április hóban befizetési lapokat küldött
és szeretettel kéri a megajánlások szíves beküldését.

Helyesbítés:

Az 1942. évi április 1-i számhoz csatolt mellékletben
február 5-től február 20-ig történt befizetések közt a berei
egyház nevére küldött 40 P-t Orosz Ernő berei református
lelkész küldte be, a következő sorok kíséretében: „A kollé-
giumi segélyakció céljára a felszabadult területről — főképp
buzdításul — küldöm e csekély adományt az egyik legsze-
gényebb parókiából, hogy a jómódúak is indulnának meg
végre.”

Ugyanott egy sajtóhiba is csúszott be a február 20-tól
március 14-ig történt befizetések közt: Református egyház
Bere-Csomaköz 20 P, a tévesen szedett 30 P helyett.

Az új megajánlásokat és a befizetéseket hálásan köszöni
a Kollégium igazgatósága.

Debrecen, 1942 május 15.

Jakucs István.

A Kollégium felsegítésére történt megajánlások és befizetések.

Befizetések 1942 március 15-től 1942 április 10-ig.

(Zárójelben az eddig befizetett részletek összege.)

	P e n g ő
Szilágyi Gyula ref. tanító, Bana	50—
Szabó Zoltán esperes, Székelyhíd	183:80
K. Mándy Tibor földbírtokos, Nyírbátor	1000—
Geszt. egyház, 1942-re	100—
Dr. Erdős Károly egyetemi tanár, Debr.	28— (281—)
Nagyszalonta egyház, 1942-re	200—
Ardai Aladár lelk., N.-szalonta, 1942-re	100—
Élesdi református ifjúság	50—
Pálur József, Hódmezővásárhely	15— (40:20)
Visk egyház	100— (200—)
Özv. Pál Imréné, Budapest	25—
D. Dr. Révész Imre püspök, Debrecen	93— (486—)
Futó András püspöki titkár, Debrecen	20— (300—)
Kiss Ernő lelkész, Kajdanó	20— (30—)
Református polgári isk. tanárok, Debr.	28:55 (112:24)
Uray Sándor egyházker. főjegyző, Debr.	50— (100—)
Református gimn. tanári kar, Debrecen	75:96 (303:88)
Veress Bálint nyug. esperes, Debrecen	5— (115—)
Székelyhídi Béla lelkész, Almásd	50— (90—)
Bereczky Albert ref. lelkész, Budapest	50—
Dr. Kovách Elek m. kir. kizó, Nyíregyh.	100—
Báró Vay László egyházker. főg., Zsáka	300—
Forgolány egyház	40—
Büdszentmihály egyház, 1941—42-re	200—
Kovács Erzsébet főisk. hallg., Derecske	10—
Papp Gábor, Köröstarcsa	8— (46—)
Kardos Lajos p. ú. tan., Nyíregyháza	10— (25—)
Molnár János igazgató-tanító, Debrecen	21— (63—)
Varga Béla győgyped. tanár, Debrecen	10— (80—)
V. Üry Ferenc lelkész, Konyár	60— (85—)
Bakóczy Endre, Hajdúbószörmény	25— (75—)
Elekes Pál református tanító, Debrecen	50—
Kovács Kálmán, Debrecen	15— (105—)
Református egyház, Kajdanó	10— (20—)
Református egyház, Szatmárnémeti (Dr. Révész Imre püspök úr látogatása alkalmával tartott vallásos-estély tiszta jövedelme	450—
Dr. Fráter László alispán, B.-újfalú	5— (65—)
Kántor István igazgató-tanító, Kékese	25— (50—)
Czirják Géza lelkész, Türkeve	10— (130—)
Jenei Mihály igazgató-tanító, Debrecen	10— (70—)
Losonczy Endre lelkész, H.-mezővásárh.	20— (320—)
Horváth Zoltán lelkész, Mátyus	5— (25—)
Ary Lajos számvevőségi főnök, Debrecen	10— (60—)
Özv. Bajdor Jánosné, Debrecen	5— (65—)
Kósa Béla ref. lelkész, Tivadar	3— (17—)
Kovács József, Szombathely	3— (30—)
Dr. Rácz Lajos, Debr., Vargakert-u. 3.	100—
Pethő Ferenc ny. ref. ig.-tan., Tiszalök	6— (96—)
Juhász Bálint ny. ref. ig.-tan., Mezőtúr	10— (40—)
Újvárossy Kálmán, tanító, Debrecen	3— (36:30)
Dr. Vértessy István orvos, Harta	15— (210—)
Horváth Sándor ig.-tan., Kántorjánosi	2— (26—)
Birtha József lelkész, Apagy	5— (70:40)
Apagyi tanítók	4— (60—)
Dr. Herpay Gábor főlevéltáros, Debrecen	5— (15—)
Dr. Erdős Károly egy. tanár, Debrecen	31— (353—)
Községi tanítótestület, B.-újváros	11— (251—)
Dr. Kiss Géza rendőr s.-fogalm., B.-csaba	10— (100—)
Dr. Joó István városi tanácsos, Debrecen	20— (280—)
Nagy László vallásokt.-lelkész, Kisújszállás	2— (10—)
Dr. Szatmári Imre, Mezőtúr	10— (70—)
Soós Dezső ref. ig.-tan., Tiszapalkonya	2— (20—)
Kóti Jeremiás, Hajdúhadház	5— (80—)
Biró Lajos, Kistar	10— (35—)
Cs. Nagy Dániel lelkész, Ottomány	4— (16—)
Dr. Gál Lajos lelkész, Tiszaföldvár	100— (200—)
Szilágyi István ref. kántor-tan., Nagyléta	10—
Biró Lajos ref. tanító, Nagycsed	10— (55—)
Benyhe Imre ref. ig.-tan., Debrecen	10— (20—)
Özv. Szilágyi Béláné, Budapest	10— (30—)
Vozáry Elemér ref. ig.-tan., Nagyvisnyó	2— (8—)
Református iskola igazgatósága, B.-torda	15—
Kasza Pál ny. MÁV-felügy., Balatonfüred	100— (150—)

Befizetések 1942 április 10-től május 10-ig.

Református egyház, Kunszentm., 1941-re	25—
Dr. Janka Dezső kir. járásb. aleln., Debr.	20— (130—)
Kovács Bálint, Mándok	3—
Szoboszlai Szabó Jenő gyógyszer., Debr.	20—
Tiszaberceli református egyház	30— (60—)
Fehérgyarmati református egyház	50—
Losonczy Endre lelkész, Hódmezővásárh.	20— (340—)
Kovács József, Szombathely	3— (33—)
Dr. Fráter László alispán, B.-újfalú	5— (70—)
Ary Lajos számvevőségi főnök, Debrecen	10— (70—)
Újvárosi Kálmán tanító, Debrecen	3— (39:30)
Dr. Erdős Károly egyet. tanár, Debrecen	30— (411—)
Özv. Bajdor Jánosné, Debrecen	5— (70—)
Özv. Szilágyi Béláné, Budapest	10— (40—)
Dr. Kiss Géza rendőr s.-fogalm., B.-csaba	10— (110—)
Iszapi Gyula, Dolha	10—
Református egyház, Barabás, 1941-re	20—
Gucsályi Károly lelkész, Barabás	10—
Dr. Szathmári Imre polg.-mester, Mezőtúr	10— (80—)
Orémus János ref. lelkész, Csépe, 1941-re	25—
Biró Lajos ref. tanító, Nagycsed	10— (65—)
Pethő Ferenc reg. ig.-tanító, Tiszalök	6— (102—)
Dr. Vértessy István, Harta	15— (225—)
Birtha József, Apagy	5— (75:40)
Apagyi tanítók	4— (64—)
Dr. Kardos Zoltán, Hajdúbagos	40—
Czirják Géza lelkész, Türkeve	10— (140—)
Dr. Kádár István főügyész, Debrecen	10— (140—)
Jeney Mihály ig.-tanító, Debrecen	10— (80—)
Rabb Benjamin fűszerkereskedő, Mándok	2—
Dr. Törő Imre orvos, Debrecen	50—
Nagy Balázs segédlelkész, Tizsasas—Csépa	10— (23:87)
Dr. Joó István tanácsnok, Debrecen	20— (300—)
Kézy György segédlelkész, Fehérgyarmat	10— (15—)
Erdélyi József tanító, Érköbölktű	5—
Biharpüspöki ref. lelkészi hivatal, Orth Imre lelkész	15—
Kóti Jeremiás, Hajdúhadház	5— (85—)
Református egyház, Vámosatya	5—
Csap Balázs, Mándok	2—
Soós Dezső, Tiszapalkonya	2— (22—)
Járay Sándor kántortan., Mezőladány	20—
Vitéz Szentgyörgyi Lajos, Debrecen	10— (30—)
Csengeri református egyház	20—
Szalkai István tanító, Kunmadaras	4— (26—)
Gillicze Antal lelkész, Szentes	20—
Református egyház pénztára, Kisújszállás	300—
Református missziói egyház, Dolha	145—
(Orosz Sándor 5—, Endrei Lajosné 10—, Papulai Józsefné 5—, Enyedi József 10—, Dr. Simon János 25—, Miklós Lajos 5—, Fodor László 12—, Palkovics Sándorné 5—, Iszapi Gyula 10—, Seress Zoltán 25—, Tar István 12—, Szercesen István 21— P.)	
Dr. Barcsay Károly, Nagyvárad	12— (67:08)
Dr. Tóth Lajos gimn. igazgató, H.-nánás	20—
Papp Gábor lelkész, Köröstarcsa	4— (50—)
Szalkai Lajos tanító, Érmihályfalva	10— (26—)
Juhász Bálint ig.-tanító, Mezőtúr	10— (50—)
Nyáry Lajos népisk. igazgató, Tetétlen	6— (21—)
Földessy Károly, Dolha	5— (5—)
Vargha Béla tanár, Debrecen	5— (85—)
Nagyvárad református egyház	1000—
(1942 márc. 14-én Dr. Révész I. püspök úr látogatása alkalmával rendezett estély tiszta jövedelme 593—, Perselypézn olasz templomban 42:56, perselypézn újvárosi templomban 78:32, Újvárosi Nőszövetség adománya 50—, Lorántffy Zsuzsanna Egylet 66:60, Mónus Sándor 21:68, Nagyvárad ref. egyház 147:84, összesen 1000— P.)	
Biharpüspöki egyház	100—
Dr. Kádár István főügyész, Debrecen	10— (130—)
Magyar Endre, Mátészalka	10—